

LO CANYERET

col·legi de l'advocacia de lleida · núm. 111 · març 2022

**Animals de companyia:
abandonament i maltractamento**

Aplicació de la Directiva Whistleblowing

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE LLEIDA

Edita

Col·legi de l'Advocacia de Lleida

Pl. Sant Joan, 6-8, 1r - 25007 Lleida

Tel. 973 23 80 07 - Fax 973 23 03 76

canyeret_cr@advocatslleida.org

<http://advocatslleida.org>

Director

Josep Corbella i Duch, advocat

Consell de Redacció

Josep Corbella i Duch, advocat

Neus Bellera Fondevilla, advocada

Ramon Forteza Colomé, advocat

Marc García Ramón, advocats

Simeó Miquel Roé, advocat

Enric Rubio Gallart, advocat

Consell Editorial

Jordi Albareda Cañadell, degà

María Lucía Jiménez Márquez, presidenta Audiència Provincial Lleida

Juan Feo. Boné Pina, fiscal en cap Lleida

Antoni Vaquer Aloy, catedràtic dret civil UDL

Ana Ma Romero Murillo, professora dret del treball UDL

Col·laboradors

F. Xavier Alonso i Latorre, advocat

Joaquín Carbonell Tabeni, advocat

Junta Advocacia Jove

Simeó Miquel Roé, advocat

José Luis Rodríguez García, advocat

Borja Solans Casas, advocat

Estela Torres Plaza, advocada

Mercè Vilagrassa i Boldú, advocada

Montse Amorós Julveza

Montse Amorós Julvez

Impressió | Departament de publicitat

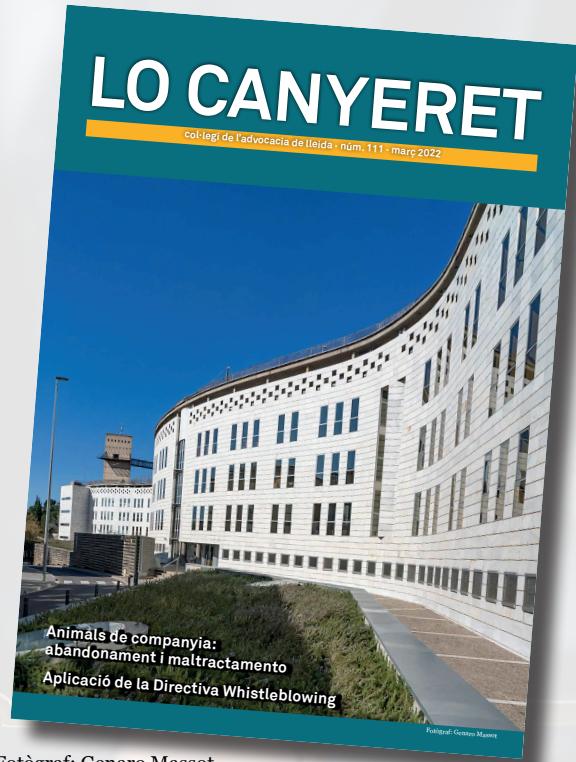
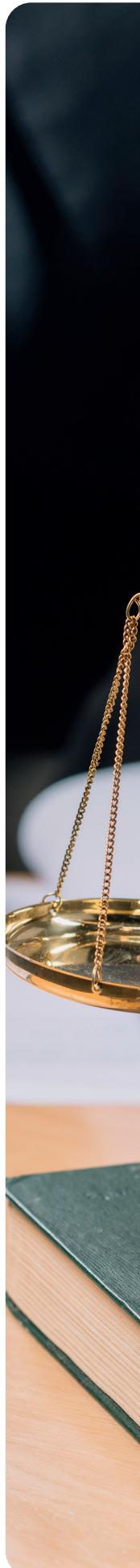

Tel. 93 799 07 07

www.revistesamida.cat

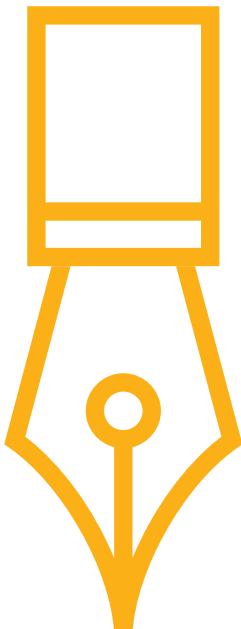
Dipòsit Legal: L-203-1998

LO CANYERET no es fa responsable de les opinions expressades pels col·laboradors en els escrits signats. Tots els drets reservats. Ni la totalitat ni part d'aquesta revista pot reproduir-se o transmetre's per cap procediment electrònic o mecànic, sense permís previ i per escrit del Col·legi de l'Advocacia de Lleida. L'autor o autors dels treballs presentats conservaran la propietat intel·lectual dels mateixos, cedint en exclusiva a la revista LO CANYERET el dret d'explotació de l'obra.

Sumari

• Carta del degà	3
• Editorial	4
• Del abandono y maltrato de animales de compañía: situación de hecho y normativa existente. Estela Torres Plaza,.....	5
• Directiva 2019/19371 Whistleblowing. Francesc Xavier Alonso i Latorre	11
• Resseguint els diaris oficials	16
• Activitat col·legial	18
• Lliurament 0,7% del Pressupost del Col·legi per a solidaritat	19
• Lliurament Premis Lo Canyeret	21
• XXIII Edició Premi “Lo Canyeret” d'articles jurídics	22
• Advocacia Jove. III Edició del Torneig de Pàdel.....	23
• Registre de Societats Professionals.....	23
• Cens col·legial	24
• In Memoriam. Obituari de l'avi, amic i cap Lluís Casas Farran. Borja Solans Casas	25
• In Memoriam. El Derecho Procesal y el Arbitraje están de luto. Fallecimiento del Dr. D. Miguel-Ángel Fernández-Ballesteros López. Joaquín Carbonell Tabeni	26
• El nostre Col·legi en la Història. Els primer degans del segle XX. Joan Santiago Griñó Piñol. Simeó Miquel Roé	28
• Els nostres col·legiats escriuen. Escultores. José Luis Rodríguez García	29
• Saps què?	32
• Racó de cuina. Bacallà salat amb pebrots	33
• Humor Jurídic.....	34

Tanquem l'edició de la present revista amb la notícia de les investigacions fetes per Citizen Lab segons les quals tres Advocats catalans haurien estat objecte d'espionatge amb l'ús de l'eina Pegasus, capaç de captar imatges, converses, textos i altres manipulacions per mitjà del telèfon mòbil de la persona investigada.

Fins al moment no hi ha hagut cap tipus d'explicació política ni s'ha posat de manifest la voluntat dels governants d'investigar els fets denunciats.

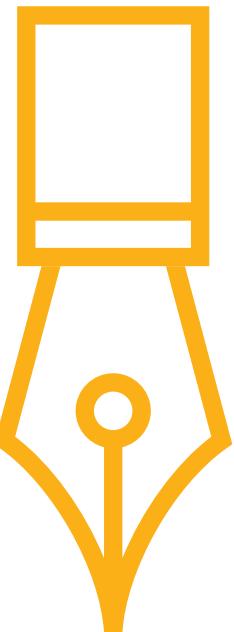
Tots els indicis, en cas de confirmar-se, posen de manifest que el govern espanyol a través dels seus serveis d'intel·ligència, és l'únic capaç de dur a terme una operació d'espionatge com aquesta, tant pel número d'afectats, el cost d'una operació així i el denominador comú que aplega a tots els advocats, polítics i persones investigades.

És evident que estem davant d'uns fets d'una gravetat extrema i que no poden quedar sota la sospita. L'estat és qui té l'obligació de dur a terme les investigacions necessàries i preservar el dret dels ciutadans. Encara és més greu quan es tracta de professionals de l'advocacia que tenim especialment reconegut el dret i deure del secret professional. L'estat ha de vetllar perquè aquest dret no sigui violat i sigui tutelat pels Tribunals. El secret professional no és un privilegi del professional sinó la garantia mínima i essencial per a preservar el dret de defensa de tot ciutadà com a base fonamental de l'estat de dret. Sense secret professional no hi ha dret de defensa i sense dret de defensa no hi ha estat de dret amb una mínima qualitat democràtica.

Tendim a pensar que les vulneracions del secret professional són pròpies de cultures polítiques allunyades de les nostres latituds. Aquesta i altres situacions posen de manifest que lamentablement això no és així. No podem precaritzar ni acostumar-nos a la manca de respecte del secret sense trair els valors essencials de la nostra professió ni posar en risc la convivència democràtica de la nostra societat.

Tal com s'ha posat de manifest des del Consell de l'Advocacia Catalana, els advocats afectats tindran sempre el suport i l'empara del nostre col·legi malgrat, la limitació dels nostres esforços, doncs, és l'estat qui ha de prendre les mesures proporcionals a la gravetat dels fets denunciats.

Jordi Albareda Cañadell
Degà

Només amb una ullada a les pàgines que posem sota el rètol de “Resseguim els Diaris Oficials” podrem prendre consciència de la gran (potser desmesurada) activitat legislativa de l’any 2021.

La Generalitat ha promulgat dues lleis i 28 decrets llei, i, l’Estat, per la seva part, 22 lleis ordinàries, 11 lleis orgàniques, i, 30 decrets llei. Sumades totes, arriben fins a 93 noves disposicions, algunes d’elles, llargues i complexes.

Deixant a banda l’evident desproporció que s’observa entre la legislació ordinària i la d’urgència promulgada per la Generalitat, podem dir que, globalment, estem vivint un temps en què s’imposa amb força l’activitat normativa dels Gòverns que, emparant-se amb motius d’urgència i de necessitat, substitueixen les funcions pròpies del Poder Legislatiu, el qual queda desplaçat, i limitat, valorar i validar la conveniència de la norma dictada per l’Executiu.

Aquesta munió de disposicions, algunes vegades solapades i/o contradictòries, dificulten el desenvolupament de les habituals funcions d’assessorament jurídic de l’advocat i, al mateix temps, imposen una major dedicació en el coneixement i estudi de les novetats normatives.

Sembla que estem vivint dintre d’un remolí legal, en aquests dies impulsat pels efectes de l’agressió armada de Rússia a Ucraïna. Els efectes de la guerra, començant per un despertar sobtat, es projecten en tots els àmbits, també en l’advocacia que, una vegada més, s’ha posat a disposició dels ciutadans, qualsevol sigui el seu origen o nacionalitat, per a l’assessorament i defensa dels seus drets, aportant llurs capacitats i coneixements en la construcció d’una societat ordenada i en pau..

El Consell de Redacció
canyeret_cr@advocatslleida.org

DEL ABANDONO Y MALTRATO DE ANIMALES DE COMPAÑÍA: SITUACIÓN DE HECHO Y NORMATIVA EXISTENTE

Estela Torres Plaza, abogada

Responsable de la Comisión de protección de Derecho de los Animales del Ilustre Colegio de la Abogacía de Lleida

Protectora Amics dels Animals del Segrià

I. INTRODUCCIÓN

A menudo observamos en la sociedad leyes, reglamentos u otras normas que nos parecen insuficientes para resolver el problema ante el que nos encontramos, motivo por el cual fueron creadas. En ocasiones el legislador intenta dar respuesta a una demanda social creciente, creando, legislando, refundiendo u armonizando, pero con cierto temor al progreso, o simplemente, por desconocimiento de la problemática real existente, dejando de ofrecer soluciones de valor. Este ha sido el caso de la normativa respecto al problema social del maltrato y abandono de animales en nuestro ordenamiento jurídico, y en general, en materia de protección animal. A pesar de que en los últimos meses hemos presenciado avances en la materia y a pesar de la última modificación producida en el seno de la legislación civil, hipotecaria y de enjuiciamiento civil, con la entrada en vigor el pasado 5 de enero de 2022 de la Ley 17/2021, de 15 de diciembre, por la que se aprueba en nuevo estatuto jurídico de los animales, que resulta un paso hacia adelante, la normativa existente, en general, aún resulta dispersa e insuficiente a efectos de evitar el maltrato y abandono de animales en nuestro país. Obsérvese la legislación penal, poco efectiva hasta la fecha, con unas penas tan débiles que no producen efecto disu-

asorio alguno, a pesar de su modificación en 2015, y que ahora pretenden modificar nuevamente con la aprobación del ANTEPROYECTO DE LEY ORGÁNICA de modificación del Código Penal en materia de maltrato animal, que esperemos incluyan unas penas acordes a los tipos.

Otro avance, que trabaja en la dirección a evitar la dispersión normativa existente en la actualidad en el ámbito de la protección animal a nivel administrativo y de las CCAA, es la aprobación del ANTEPROYECTO DE LEY de **protección, derechos y bienestar de los animales**, que se erige como una ley marco tendente a garantizar una protección mínima de los animales en todas las comunidades autónomas. Este anteproyecto pretende integrar, coordinar y clarificar en una única norma de rango legal el régimen jurídico en materia de tenencia y convivencia responsable con animales, lucha contra el abandono y maltrato de animales que viven en el entorno humano, impulsar la actuación coordinada de los poderes públicos en favor del fomento de la protección y bienestar animal y establecer un sistema de información centralizado en materia de protección animal como instrumento de colaboración con todas las entidades y administraciones públicas en el desempeño de sus competencias de protección y bienestar animal.

II. ESTADO ACTUAL EN ESPAÑA DE LAS CIFRAS DE ABANDONO DE ANIMALES DE COMPAÑÍA Y GESTIÓN PRIVADA DE UNA COMPETENCIA ADMINISTRATIVA PÚBLICA

Según infografía realizada por la Fundación Affinity en 2021, con los datos extraídos del Estudio sobre abandono y adopción de animales de compañía del año 2020, el 2020 llegaron a las protectoras **286.153 perros y gatos**, aunque debemos tener en cuenta, como indica el estudio, que las restricciones en la movilidad y el estilo de vida derivadas del estado de Alarma por la COVID-19 crearon un **efecto barrera temporal a la llegada de animales a las protectoras**. Asimismo, obsérvese que estas cifras resultan de una estimación hecha a partir de datos de muestra de 428 sobre un total de 1.544 sociedades protectoras de animales, ayuntamientos y consejos comarcales, con lo que las cifras podrían ser mucho mayores.

De los datos extraídos del estudio anterior y de la existencia de innumerables protectoras de animales abandonados en este país, podemos concluir, que la problemática social relativa al abandono de animales, es absorbida, en gran parte, por protectoras de animales, es decir, por entidades privadas sin ánimo de lucro, cuando en realidad dicha problemática debería ser solucionada y gestionada por la propia administración. Cada Comunidad Autónoma tiene su propia ley autonómica que regula la protección, tenencia, sanidad, seguridad, maltrato y abandono de los animales domésticos considerados como animales de compañía.

Que el grueso de animales de compañía sea gestionado por entidades privadas sin ánimo de lucro, es decir, por un conjunto de ciudadanos voluntarios y comprometidos por la causa, significa que la propia administración no está en disposición de abarcar el problema del abandono, o simplemente que ha fracasado en el cometido, ya sea por falta de recursos o por pura desidia. A pesar de que la misma, en términos generales y según las cifras, no puede abarcar semejante alud de animales, no se ofrecen soluciones normativas satisfactorias basadas en el proteccionismo, y cuando se ofrecen a través del desarrollo que permiten las ordenanzas municipales, en numerosas ocasiones, tampoco se acaban ejecutando satisfactoriamente por falta de recursos y en ocasiones de voluntad.

III. DE LA EVOLUCIÓN INTERNACIONAL EN LA NORMATIVA DE LA PROTECCIÓN DE LOS ANIMALES. DE LA NORMATIVA DE LA UNIÓN EUROPEA, ARTÍCULO 13 DEL TFUE

La consideración de los animales como sujetos de derecho empieza su andadura jurídica con la **Declaración Universal de los derechos del Animal de 23 de septiembre de 1977**, adoptada por la Liga Internacional de los Derechos del Animal y las Ligas Nacionales afiliadas en la Tercera reunión sobre los derechos del animal, celebrada en Londres del 21 al 23 de septiembre de 1977 y proclamada en el 1978. Dicha declaración, aun careciendo de valor normativo aplicable, venía a reflejar y a definir a los animales como sujetos de derecho, considerando ya en su preámbulo y estableciéndolo en su primer artículo, que todo animal posee derechos.

En nuestro entorno jurídico nos encontramos con el **Convenio europeo para la protección de los animales de compañía**, tratado del Consejo de Europa. Dicho Convenio en la actualidad ha sido ratificado por 24 estados, encontrándose el Estado español entre ellos, **aunque y debemos poner de relieve que, a pesar de haber entrado en vigor en 1992, España no lo ha ratificado hasta el año 2017, con entrada en vigor el 1 de febrero de 2018**.

En el ámbito de la Unión Europea existen numerosas directivas y reglamentos que regulan la protección animal, entre ellos podemos encontrar la Directiva 2010/63/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de diciembre, relativa a la protección de los animales utilizados con fines Científicos. Dicha directiva determina que se ha realizado la misma por las disparidades existentes entre los estados miembros. Algunos de ellos habían adoptado medidas nacionales de ejecución que garantizaban un nivel elevado de protección de los animales utilizados para fines científicos, mientras que otros estados miembros aplicaban únicamente los requisitos mínimos previstos en la Directiva 86/609/CE. La Directiva en todo caso se refiere al respeto del **Artículo 13 del Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea**, que prevé que el bienestar de los animales es un valor consagrado en el artículo de referencia.

La consideración normativa de los animales como seres sintientes, diferentes a los bienes patrimoniales, se erige como principio constitutivo de Derecho Originario de la Unión Europea a través del protocolo anexo al tratado de Ámsterdam (1997), relativo a la protección de animales, que considera a los mismos como **“seres sensibles”**, con lo que se produce un pleno reconocimiento como tales dentro de la UE, como principio general y constitutivo mediante su incorporación al **Tratado de Lisboa, a través del art. 13 TFUE**, que prevé que el bienestar de los animales es un valor consagrado del derecho de la Unión.

Protectora Amigos peludos Bajo Cinca

IV. DE LA NORMATIVA CATALANA: EL DECRETO LEGISLATIVO 2/2008, DE 15 DE ABRIL, POR EL QUE SE APRUEBA EL TEXTO REFUNDIDO DE LA LEY DE PROTECCIÓN DE LOS ANIMALES

4.1. Cataluña Pionera en la creación de regulación de Protección animal. De la Creación del Decreto Legislativo 2/2008 que aprueba el texto refundido de la Ley de Protección de Animales

Las CCAA, en el marco de la distribución de competencias en relación con el art. **148 y 149 de la Constitución española**, han desarrollado las normas relativas a la protección y tenencia responsable de los animales. Cataluña fue pionera en la aprobación de una regulación de protección animal, siendo la primera comunidad autónoma en aprobar una ley que regulaba esta materia. Concretamente, se publicó en el BOE el 4 de marzo de 1988 como **Ley de Protección de los Animales**. Dicha ley recogía las normas generales referentes a su venta, y se prohibía la participación de animales en espectáculos que les causaran sufrimiento, concretamente se prohibían las famosas peleas de gallos y perros. Asimismo, también recogía las condiciones de tenencia responsable y trato de los animales de compañía.

Esta ley se reformó en varias ocasiones. De esta manera, en el año 2008, y con el objeto de refundir en un solo texto, así como al amparo de la habilitación para regularizar, aclarar y armonizar las disposiciones legales objeto de refundición, se creó el **Decreto Legislativo 2/2008, de 15 de abril**, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Protección de los Animales de la Comunidad Autónoma de Cataluña.

Poco después en el año 2015, la citada norma fue reformada para prohibir los circos con animales de la fauna silvestre, a través de la **Ley 22/2015, de 29 de julio, de modificación del artículo 6 del texto refundido de la Ley de Protección de los Animales**.

Podemos concluir que la regulación del protección animal en Cataluña es pionera, aunque a efectos prácticos carezca, en realidad, en numerosas ocasiones de una aplicabilidad efectiva a falta de reglamento que la desarrolle. La norma se contempla a efectos reales como un brindis al Sol, muy correcta en el ámbito moral, pero con numerosas lagunas, con falta de efectivos y recursos destinados al efecto por la propia administración, en especial la falta de recursos se denuncia desde las administraciones locales, que en muchos casos carecen de los recursos necesarios para dar cumplimiento al mismo.

4.2. De la finalidad y los principios de la ley. Consideración de los animales como seres sintientes

Como apunta el propio artículo segundo del D. Leg., la finalidad de esta Ley es alcanzar el máximo nivel de protección y bienestar de los animales, favoreciendo una mayor responsabilidad y una conducta más cívica de la ciudadanía en la defensa y preservación de los animales. Asimismo, en el mismo artículo segundo del decreto legislativo, y en consonancia con lo que el propio Código civil de Cataluña ya disponía **en su**

libro V relativo a los derechos reales (AT. 511-1), considera, que los animales no son cosas. El D. Leg. determina que los animales **son seres vivos dotados de sensibilidad física y psíquica, y también de movimiento voluntario, los cuales deben recibir el trato que, atendiendo básicamente a las necesidades etológicas, procure su bienestar, y asimismo determina que los animales de compañía no pueden ser objeto de embargo**. Dicha consideración como seres sensibles conllevaba una diferencia sustancial con regulación existente hasta el pasado 5 de enero de 2022 en el Código Civil, que dotaba a los animales del estatuto jurídico de cosas, en concreto con la condición de bienes muebles. Recientemente se ha publicado la **Ley 17/2021, de 15 de diciembre**, que entró en vigor el 5 de enero de 2022, y que modifica el régimen jurídico de los animales en el Código Civil español, La ley hipotecaria y la ley de enjuiciamiento civil, adoptando en la línea de la normativa catalana y europea, la conceptualización de los animales como seres sintientes dotados de sensibilidad, sentando el importante principio de que **la naturaleza de los animales es distinta de la naturaleza de las cosas o bienes**, principio que ha de presidir la interpretación de todo el ordenamiento jurídico.

4.3. De la competencia de las administraciones locales en la recogida de animales de compañía Abandonados y de las infracciones por abandono en el ámbito administrativo

En primer lugar, debemos remarcar que el D. Leg., en su artículo 3 relativo a las definiciones, considera como animales de compañía al animal doméstico que las personas mantienen generalmente en su hogar con la finalidad de obtener compañía. A estos efectos, la ley considera que deben tener dicha consideración los perros, los gatos y los hurones.

A menudo, en la práctica, sobre todo en sectores rurales de población, las asociaciones protectoras de animales se topán con el desconocimiento por parte de las entidades locales de la atribución de competencias en materia de recogida de animales de compañía abandonados y extraviados. Poco a poco, se va tomando conciencia, vislumbrándose en los últimos años un cambio positivo en el interés por el cumplimiento de la norma desde la administración. Del mismo modo, muchos ciudadanos desconocen que la competencia en la recogida de los animales abandonados en sus términos municipales corresponde a los ayuntamientos, y en lugar de dirigirse a la entidad en cuestión, se dirigen directamente a las protectoras, ya saturadas y sobre pobladas de animales, o en el peor de los casos intentan darles una salida a través de sus propios recursos anunciando la adopción del mismo a través de redes sociales sin ningún tipo de garantía.

El artículo 16 del D. Leg. reza expresamente que corresponde a los ayuntamientos recoger y controlar a los animales abandonados, perdidos o asalvajados y controlar los animales salvajes urbanos. Los ayuntamientos además deben disponer de centros de recogida de animales abandonados o perdidos adecuados y con suficiente capacidad para el municipio, o convenir la realización de estos servicios con entes supra-municipales u otros municipios. Asimismo, se indica

expresamente que este servicio puede ser concertado con entidades externas, preferentemente con asociaciones de protección y defensa de los animales legalmente constituidas.

A raíz de este artículo, y de la publicación del decreto legislativo, se constituyen habitualmente y de forma asidua numerosos convenios de recogida entre las entidades locales y protectoras locales cercanas a las mismas, pues en muchas ocasiones las entidades locales carecen de instalaciones y de personal adecuado y suficiente. Las asociaciones protectoras de animales por un precio simbólico, que les ayudará a chipar y esterilizar al animal, se encargan de su custodia y velarán por su bienestar y adopción en sus propias instalaciones. En otras ocasiones, y para entidades locales con mayores recursos, se crean refugios de acogida municipales, así como en su caso comarcal.

Como hemos dicho anteriormente, en la práctica, el problema de la recogida de animales abandonados se acaba trasladando a entidades privadas sin ánimo de lucro formadas por ciudadanos sensibilizados con la causa, las cuales con escasos recursos que provienen de los propios socios y voluntarios, deben mantener una cantidad muy elevada de animales.

La desidia por parte de la administración, en numerosas ocasiones, es clara. No se destinan recursos suficientes en la creación de refugios para animales abandonados ni en su mejora, tampoco campañas de concienciación ciudadana que evite las avalanchas de abandonos, sobre todo en ciertas épocas del año, o informativas de cara al ciudadano, para el conocimiento del cumplimiento del presente decreto. Asimismo, también es habitual que, a pesar de tener refugios creados, externalicen el servicio de gestión, un servicio que debería tener una vertiente social y de protección, no de negocio, para su óptimo funcionamiento.

Por su parte, en relación con el abandono de animales de compañía, el D. Leg. tiende a ofrecer una respuesta más contundente a nivel económico que la ofrecida por el Código penal respecto al infractor. El decreto en su artículo 44 califica como infracción grave el abandono de animales, si se ha hecho en circunstancias que no conllevan riesgo para el animal, con sanciones que oscilan entre los 401 y los 2.000 euros. Para el caso que se haya abandonado en circunstancias que puedan conllevar daños graves, se califica como infracción muy grave con sanciones que oscilan entre los 2.001 y los 20.000 euros. Contrasta esta respuesta administrativa con la dada por el Código penal vigente, calificando el abandono en el 337 bis del CP como un delito leve, un tipo atenuado de maltrato animal, tipificando expresamente el abandono de animal doméstico en condiciones que pueda peligrar su vida o integridad, con pena de multa de uno a seis meses y posibilidad de inhabilitación especial de tres meses a un año.

4.4. De la capacidad y obligatoriedad de la entidad Municipal para confiscar animales en mal estado

Son numerosos los casos existentes, y que llegan en forma de denuncias no solo a las asociaciones sino a las propias entidades locales, sobre animales que residen de forma per-

Protectora Amigos peludos Bajo Cinca

manente en balcones y terrazas en condiciones que ponen en riesgo su salud y que además perturban la convivencia con los vecinos. Ante tal situación, la entidad municipal debe, cuando no se cumplan las condiciones mínimas de mantenimiento establecidas en propio D. Leg., así como cuando exista riesgo para la salud del animal, confiscar el mismo. **El artículo 16** del decreto contempla que los ayuntamientos o entes supramunicipales, por sí mismos o mediante asociaciones de protección de animales que colaboren con el departamento competente en materia de medio ambiente, de acuerdo con lo previsto en el artículo 20 del propio decreto, **deben confiscar a los animales de compañía si hay indicios que se les maltrata o tortura, si presentan síntomas de agresiones físicas, o desnutrición o atención veterinaria deficiente o si se mantienen en instalaciones indebidas.**

Por supuesto, la respuesta también puede proceder del ámbito penal, de manera que se solicite, previa denuncia, como medida cautelar, el decomiso del animal ante el juzgado de guardia correspondiente en caso de maltrato. En la práctica nos encontramos con una desventaja importante, en muchas ocasiones el tiempo corre en contra del propio animal, pues las condiciones de salud pueden ser extremas y la respuesta penal puede tardar en demasía, por lo que en casos de extrema urgencia la vía administrativa se estima con mayor eficacia siempre que no nos encontremos con la necesidad de solicitar orden judicial de entrada en domicilio.

A pesar de que el propio decreto lo establece como una obligación, pues usa el verbo “deben” no “pueden”, el decomiso de animales es una figura a veces desconocida por las administraciones locales, por lo que sería necesaria la aprobación de protocolos de actuación dentro de las entidades municipales que sirvieran como guía para actuar frente a este tipo de casuística.

4.5. De la Identificación, esterilización y el censo como requisitos necesarios para la lucha contra el abandono y el maltrato

En la lucha contra el abandono, la identificación mediante el correspondiente microchip, el censo y la esterilización, son esenciales.

El artículo 15 del D. Leg., dedicado a la identificación, establece que los perros, gatos y hurones deben ser identificados mediante la implantación electrónica de un microchip homologado o de otro modo a través de sistemas que puedan establecerse por vía reglamentaria. La persona o entidad responsable de la identificación del animal debe entregar a la persona poseedora del animal un documento acreditativo en el que consten los datos de la identificación del animal, los datos de la persona poseedora o propietaria y otros que puedan establecerse vía reglamentaria. La identificación deberá ser comunicada al Registro general de animales de compañía en el **plazo de veinte días**, a contar desde la identificación. Las personas propietarias o poseedoras de animales de compañía que provengan de otras comunidades autónomas o de fuera del Estado y que se conviertan en residentes en Cataluña deben validar su identificación y registrarlos de acuerdo con el procedimiento que se establezca por reglamento. Además, el decreto en el mismo artículo establece que la identificación de los perros, gatos y hurones constituye un requisito previo y obligatorio para **hacer cualquier transacción del animal y debe constar en cualquier documento que haga referencia a ello. Cualquier transacción llevada a cabo sin que conste, la identificación del animal es nula y se tiene por no hecha.** La nulidad de la transacción, en todo caso, no eximirá a la persona poseedora de las responsabilidades que le puedan corresponder.

En cuanto a los censos municipales, el decreto, en su artículo 14, creó el registro General de animales de Compañía. En 2011 la Generalidad de Cataluña puso en marcha la herramienta del Registro general de animales de compañía, la aplicación informática ANICOM, destinada a los ayuntamientos para que censar a sus animales de compañía directamente.

De esta manera, todos los ayuntamientos podrán realizar búsquedas de animales perdidos, independientemente de donde esté censado el animal, a fin de poder devolverlos a sus propietarios. La persona propietaria de un animal de compañía tiene un plazo de tres meses desde el nacimiento o treinta días desde la fecha de adquisición del animal, cambio de residencia, muerte del animal o modificación de datos incluidos en el censo para proceder a su comunicación.

Respecto a la **esterilización**, la ley catalana prevé que en su artículo 11.3 **que los animales de compañía que son objeto de comercialización o transacción deben ser esterilizados**, excepto, en los casos que se establezcan por reglamento. El reglamento también debe regular como deben ser los procedimientos de esterilización para que tengan los mínimos efectos fisiológicos y de comportamiento en el animal. Por consiguiente, la obligatoriedad de la esterilización en la ley catalana nos queda meridianamente clara, pero obsérvese que hace referencia a un reglamento que no se ha desarrollado, a pesar de la larga trayectoria del decreto legislativo desde su publicación, dejando como ya hemos apuntado anteriormente, la ley sin desarrollar y con los consecuentes vacíos legales existentes.

En lo referente al acogimiento de animales de Compañía en centros de recogida, establece como requisito que los animales deben ser identificados previamente al acogimiento, además

deben ser desparasitados, vacunados y esterilizados de acuerdo con lo que indica el artículo 11.3, es decir, determina la obligación de esterilización salvo en supuestos específicos que determine el reglamento que aún no se ha desarrollado.

Como hemos podido observar se establecen como obligación la identificación, censo y esterilización, dando lugar su incumplimiento a sanciones cuantiosas. Se establece como infracción leve y por consiguiente con multas que van desde los cien euros a los cuatrocientos, la no inscripción en el registro general de animales de compañía o la falta de identificación de los mismos. Asimismo, se establecen como infracción grave el incumplimiento de la obligatoriedad de esterilizar animales de compañía en los supuestos determinados legalmente, dando lugar a multas que pueden oscilar de los cuatrocientos y un a dos mil euros.

4.6. Del Maltrato de Animales en el Decreto legislativo

Bajo el capítulo Segundo, relativo a las Normas generales de protección de animales, se recoge, entre otras prohibiciones relativas a conductas que entrañan maltrato, la prohibición expresa de agredirlos físicamente o someterlos a cualquier otra práctica que produzca sufrimientos o daños físicos o psicológicos, determinando la escala de gravedad y las sanciones en función de la misma.

El decreto, pero describe múltiples conductas que implican maltrato y establece sanciones para cada una de ellas. Un ejemplo de conducta específica de maltrato la podríamos encontrar en la conducta de mantener a los animales sin alimentación necesaria o en instalaciones inadecuadas desde el punto de vista higiénico-sanitario, de bienestar y de seguridad, si les conlleva riesgo grave para la salud, calificando el decreto esta conducta como grave.

La tutela penal dada por el 337 del CP, respecto al maltrato de animales, en comparación con la administrativa, no se ha mostrado más efectiva, con penas bajas que implican en la gran mayoría de ocasiones la suspensión de la misma, siendo que en muy pocas ocasiones se haya cumplido la pena privativa de libertad impuesta.

Protectora Amics dels Animals del Segrià

V. CONCLUSIÓN

La regulación normativa respecto a la protección y tenencia responsable de animales, hasta la fecha, se encuentra muy dispersa en España. Las Comunidades Autónomas a través de las competencias que la propia Constitución española les confiere, han regulado distintamente las situaciones relativas a la protección animal, lo que provoca una enorme inseguridad jurídica y desprotección hacia los animales. A su vez, en Catalunya el Decreto Legislativo 2/2008, que aprueba el texto refundido de la Ley de Protección de Animales, se presenta como una regulación que tiene vocación de establecerse como una normativa pionera y exhaustiva, aunque en realidad ni siquiera se ha aprobado el reglamento que debería desarrollar el mismo, provocando situaciones de vacíos legales. A todo esto, debemos remarcar que, en virtud de la Ley de Bases de Régimen Local, si bien no atribuye expresamente competencias a las entidades locales en materia de protección de animales, si permite indirectamente a través de los artículos 25 y 26, dictar ordenanzas municipales de tenencia y protección animal, aumentando así aún más la dispersión normativa en la materia, pues cada entidad municipal regulará según su criterio.

A la dispersión normativa se suma la falta de tutela efectiva tanto en vía administrativa como en vía penal, que como se ha observado devienen insuficientes. En lo relativo a la consideración de los animales como seres sintientes y no como cosas, se ha avanzado con la reciente publicación de la **Ley 17/2021, de 15 de diciembre**, que modifica el código Civil Español, la Ley de Enjuiciamiento Civil y la Ley Hi-

potecaria, cambiando el estatuto jurídico de los animales. La reforma del régimen jurídico de los animales en el Código Civil español sigue las líneas que marcan otros ordenamientos jurídicos próximos, que han modificado sus Códigos Civiles para adaptarlos a la mayor sensibilidad social hacia los animales existentes en nuestros días, y también para reconocer su cualidad de seres vivos dotados de sensibilidad.

A pesar de la última modificación, sería necesaria la aprobación de una ley de bienestar animal, a nivel estatal, que estableciera un marco común en todo el territorio español, implicando a los poderes públicos y a la ciudadanía en el respeto a todos los animales, evitando situaciones de desprotección y dispersión normativa como las acontecidas en la actualidad. Ese parece ser el principal objetivo del **anteproyecto de Ley de Bienestar Animal** que pretende implementar mecanismos legales con el fin de prevenir el alto grado de maltrato y abandono de animales en nuestro país, estableciendo un marco general de protección y bienestar animal para todo el territorio español.

El sentir de la sociedad en torno al respeto hacia los animales, hacia su abandono y maltrato, es un hecho. Esperemos que desde el poder legislativo se actúe en consecuencia, así como desde cada una de las administraciones locales, las que deben lidiar con el problema directo del abandono en sus municipios. Que empiecen a formarse, que empiecen a sancionar y a ejecutar tal y como les permite la ley, que no dejen prescribir las infracciones, y que se empiecen a dotar a las mismas de más recursos, solo así podremos hallar una solución satisfactoria a los problemas planteados.

BIBLIOGRAFÍA

Estudio de Abandono y Adopción 2021. *Observatorio Fundación Affinity. FATJÓ JAUME. www.fundaciónaffinity.org*

Las Primeras leyes de Protección Animal, "s.f", *De animals. LÓPEZ TERUEL RAQUEL. www.deanimals.com*.

VIVAS TESÓN INMACULADA, diciembre 2019. "Los animales En el ordenamiento jurídico español y la necesidad de una reforma". España. *Revista Internacional de Doctrina y Jurisprudencia, volumen 21*.

ANEXO

- Declaración Universal de Derechos del Animal. Londres, 23 de septiembre de 1977.
- Instrumento de ratificación del Convenio Europeo sobre protección de animales de compañía, hecho en Estrasburgo el 13 de noviembre de 1987.
- Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea, Artículo 13, Diario Oficial De la Unión Europea. Versión Consolidada.
- Directiva 86/609/CEE del Consejo, de 24 de noviembre de 1986, relativa a la aproximación de las disposiciones legales, reglamentarias y administrativas de los Estados Miembros respecto a la protección de los animales utilizados para experimentación y otros fines científicos
- Decreto legislativo 2/2008 que aprueba el texto refundido de la ley de Protección de Animales, Cataluña.
- Ley 5/2006, de 10 de mayo, del libro quinto del Código Civil de Cataluña, relativo a los derechos reales. Art. 511-1.
- Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal. Modificación por la ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo, 2015.

DIRECTIVA 2019/1937¹ WHISTLEBLOWING²

in voce vs. vox populi³

Francesc Xavier Alonso i Latorre, advocat

Immersos en un panorama legislatiu ja no canviant, sinó més aviat de trepidant evolució, a les portes de l'hivern ens acostem al mateix des de la perspectiva de l'**àmbit del compliment normatiu i, alhora, de la protecció de dades i la privacitat de la informació que hi ha en el si** d'entitats –públiques i mercantils privades– amb l'excusa de l'obligatorietat de la implantació de “sistemes de denúncia” o «whistleblowing» que menen de la Directiva 2019/1937¹.

Val a dir que la dita Directiva –d'habilitació de canals de denúncia i la seva gestió– està en vigor des de 16 de desembre de 2019 hi hauria –segons el seu art. 26.1– d'adquirir rang de Llei a la Unió aquest 17 de desembre de 2021, a més tardar.

Assenyalat el punt de partida deixarem notes a tall de resum de la Directiva, concloent l'anàlisi sota el filtre de la reforma tributària que clama la «globalització» i les «noves tecnologies», enfocada a la normativa tributària avui existent.

Ara bé, el detall d'imposicions normatives que menen en obligacions per empreses i empresaris, passa per la següent successió cronològica:

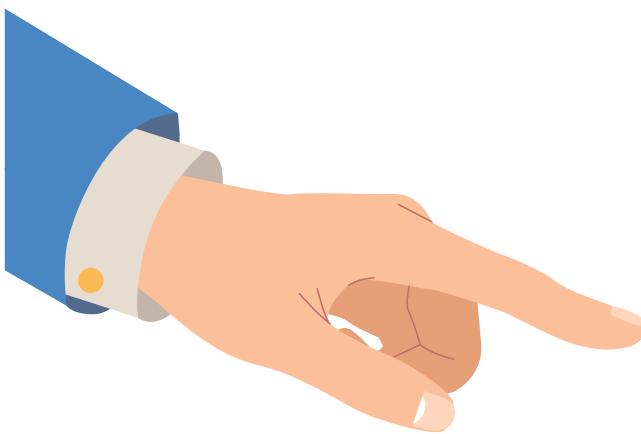
- Fins a abril de 2018: els «alertadors» estaven només protegits en alguns estats membres de la UE. Això és, la manca de mecanismes de protecció generava que, en tot cas, només alguns dels empleats –els més agosarats o amb menys a perdre, clar està– estiguessin disposats a denunciar conductes indegudes en el si de les empreses.
- Abril de 2018: moment en quin, des de la Comissió de la UE es llença una proposta de Directiva amb la finalitat de proporcionar una protecció uniforme als coneguts o denominats com a «alertadors».
- Març de 2019: moment en el qual s'assoleix un «acord provisional» entre els Estats de la UE i el Parlament Europeu.

---

¹ **Directiva 2019/1937:** Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió (boe.es)

² «**WHISTLEBLOWING**»: Entès com a «piulada»; menant de «whistleblower/denunciant» tot prenen la terminologia de la «Commonwealth». *Whistleblower protection for the Commonwealth*

³ **In voce vs. vox populi:** dit en veu alta o «piulat» respecte a allò que corre en boca de tothom. «Locucions» o «expressions llatines». Dept. d'Ass. Lingüístic Parlament de Catalunya.

- 16 d'abril de 2019: data en quina per part del Parlament Europeu finalment s'aprova un Reglament per protegir als «alertadors» dins el marc de la UE
- Octubre de 2019: moment en què es du a terme l'adopció oficial de la Directiva pel Consell de la UE.
- 16 de desembre de 2019: data definitiva que materialitza i significa el moment d'entrada en vigor l'esmentada Directiva 2019/1937¹.
- 17 de desembre de 2021: data límit per tal que els estats membres de la UE duguin a terme la incorporació definitiva de la Directiva a la seva legislació nacional.

Així doncs, un cop dibuixat aquest «**ítem cronològic**», seguirem amb l'esbós tot ressaltant-ne com a punts primordials o principals, els següents:

- I. La protecció conferida per la Directiva no abasta només a «alertadors empleats» que puguin denunciar eventuals irregularitats, sinó que també s'estén a «totes aquelles persones que puguin sol·licitar feina», els propis «exempleats», els «mediadors» i els «periodistes»; essent aquest el ventall subjectiu de persones o subjectes emparats pel paraigua de protecció que confereix la Directiva i també el paquet normatiu que cada país dugui a terme en la transpació d'aquesta.
- II. Detallat i examinat el marc subjectiu de protecció que determina tant la Directiva com la pròpia aplicació de la mateixa (això és, els llistats d'entitats o persones que quedaran emparades o protegides en virtut d'aquesta normativa de caràcter europeu), toca ara concretar el seu abast objectiu:
  - acomiadament,
  - degradació,
  - discriminacions varíes (excloses les dues anteriors).
- III. Dibuixats aquests marcs subjectiu i objectiu de la protecció conferida per l'aplicació de la Directiva 2019/1937, cal palesar que la mateixa aplica de forma exclusiva a infraccions relacionades amb la legislació de la UE, tals com les més endavant relacionades.

- IV. En virtut de les previsions detallades al cos legal de la Directiva i la seva aplicació pels diferents estats membres, es faculta a l'«alertador» per tal que, a la seva elecció i en un primer moment valori si es vol limitar a informar de forma interna a la seva empresa o bé, altrament, de forma directa a l'autoritat de supervisió competent.

En cas que la denúncia cursada no tingüés cap mena de resposta, o bé que el propi «alertador» pugui tenir motius de sospita que la conducta denunciada fos d'interès públic, sempre li quedaria l'opció d'adreçar-se o recórrer, en darrera instància, als mitjans d'opinió pública; recordem, en aquest sentit, que els propis «periodistes» també quedarien aixoplugats per la protecció que confereix la Directiva.

En sengles casos, però, l'«alertador» quedaria cobert per l'**àmbit de protecció de la Directiva, segons vist**.

Amb el ventall de mesures regulades dins el marc normatiu europeu, es pretén per part de la UE que el conjunt de particulars gosin denunciar les possibles infraccions realitzades en el si de les empreses en quines interactuen –al nivell que sigui, atès el conjunt subjectiu relacionat en el punt i precedent– dins l'**àmbit** laboral o professional; constatant que els «alertadors» no hagin de témer per cap possible conseqüència o implicació que pugui portar causa d'una eventual denúncia.

Així les coses, la Directiva 2019/1937 ve a donar cobertura al següent ventall –detallat a l'annex I de la mateixa– de denúncies:

- I. Infraccions de normes que regulen els següents àmbits:
  - contractació pública,
  - serveis, productes i mercats financers, prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme,
  - seguretat dels productes i conformitat,
  - seguretat del transport per carretera, en aigües interiors i en els sectors ferroviari i marítim,
  - protecció del medi ambient, des de la gestió de residus als productes químics
  - protecció enfront de les radiacions i seguretat nuclear,
  - seguretat dels aliments i els pinsos, sanitat animal i benestar dels animals (val a dir que, atesa la idiosincràsia dels sectors econòmics –agro-alimentaris– punters al nostre marc geogràfic, caldrà seguir la norma amb especial cura),
  - salut pública, drets dels pacients i controls sobre el tabac inclosos,

- protecció dels consumidors,
- protecció de la privacitat i de les dades personals, i seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació.

II. Infraccions que afecten els interessos financers de la UE.

III. Infraccions relatives al mercat interior, incloses les infraccions de normes de la UE en matèria de competència i ajudes atorgades pels Estats, així com les infraccions de les normes de l'Impost sobre Societats.

Podríem conoure que l'esmentada Directiva vindria a complementar la regulació específica de la UE que, de fet, ja conté normes en matèria de denúncies: tals com blanqueig de capitals, protecció mediambiental, serveis financers, etc.

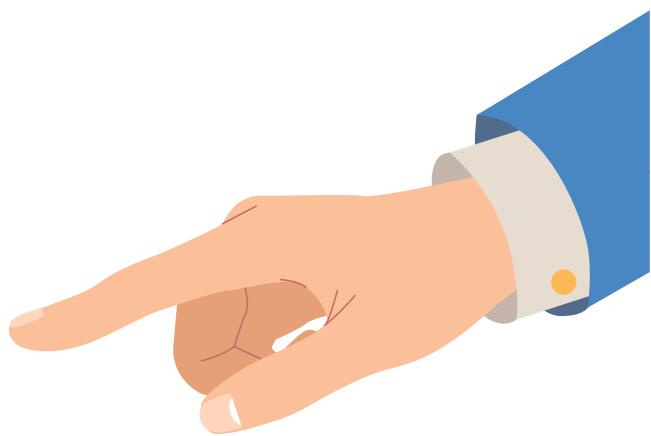
De tota manera, la Directiva en cap cas afecta els governs de la UE en la protecció de la seva seguretat nacional, ni tampoc al Dret de la UE o nacional relatiu a «protecció de la informació classificada, secret professional d'advocats!! i metges, secret de les deliberacions judicials o bé a normes d'enjudiciament criminal» (punts d'especial interès pel cas que aquí ens ocupa); així com tampoc invalida les normes nacionals amb relació a l'exercici del dret dels treballadors a consultar els seus representants o sindicats.

Dibuixat aquest marc normatiu; tocaria passar a desgranar –a tall de relació– el detall de persones emparades –denunciant–, així com els propis mitjans de denúncia contemplats o, tanmateix, la mateixa protecció conferida. Anem a pams:

I. Pel que fa als denunciant o «alertadors», la norma inclou als que tinguin o no relació d'assalariats, comptant amb la protecció front qualsevol represàlia tals com acomiadament, degradació, etc.; denunciant que, com a tals «alertadors», hauran de reunir –a efectes de ser mereixedors de protecció– els següents requisits:

- tenir raons suficients per a creure que la informació que denuncien està contemplada a la legislació i és veradera en el moment de la denúncia,
- denunciar la infracció a les autoritats competents usant els canals interns i externs disponibles; incentivant-se que els denunciant emprin els canals interns en primer terme, si bé també poden recórrer a la denúncia via directa a les autoritats competents de forma externa

II. Amb relació als «canals de denúncia», abraça tant els canals externs (essent les autoritats nacionals les qui estableixin aquells mitjans que faculten la denúncia confidencial) com als interns (afectant a totes les empreses privades amb més de cinquanta empleats, així com totes les entitats públiques; quedant-ne exclosos els organismes públics amb menys de 50 empleats i els municipis amb menys

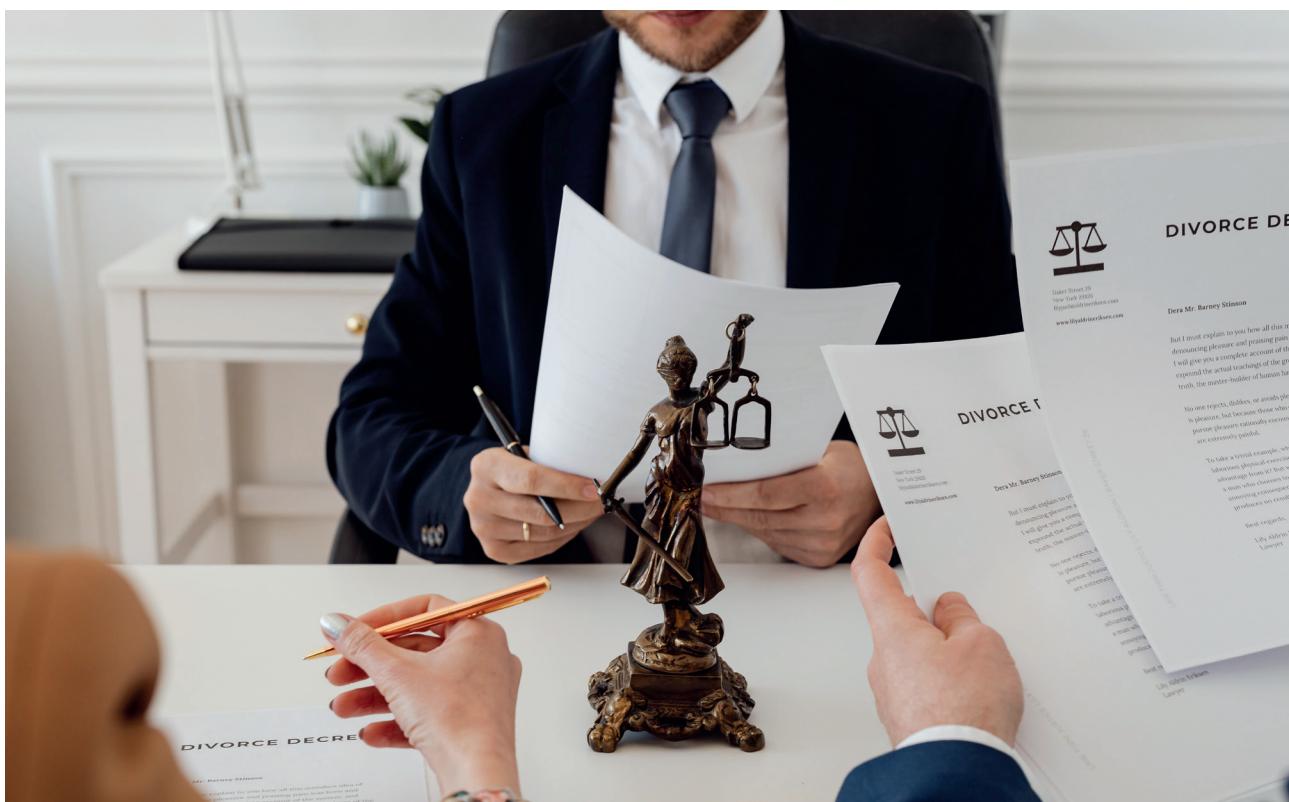

de 10.000 habitants); segons disposen els arts. 7 i seg. de la Directiva 2019/19371.

En tot cas, els països integrants de la UE vindran obligats a legislar per tal de:

- vetllar els canals de denúncia interns i externs estiguin disponibles,
- prendre les mesures necessàries per evitar qualsevol represàlia contra un denunciant,
- respectar el dret a una tutela judicial efectiva, a un jutge imparcial i a la innocència presumpta així com als drets de defensa de les persones afectades per les allegacions formulades a les denúncies,
- establir sancions efectives, proporcionades i amb mesures dissuasives, aplicables a les infraccions de determinades normes de la Directiva; tals com a les persones que impedeixin les denúncies o prenguin represàlies contra els denunciant,
- transposar la Directiva i notificar les mesures de transposició a la Comissió Europea, el 17 de desembre de 2021 com a data límit; si bé –tot i que es desconeix amb certesa en data de redacció del present– podria romandre sotmès a possibles modificacions de conformitat a eventuals ampliacions de termini a fi i efecte de transposar disposicions relatives a empreses privades: tals com podria ser l'establiment de propis canals de denúncia per a empreses amb un determinat límit d'empleats, d'acord –tot l'anterior– a la pròpia Directiva i l'ISO 37002; norma tècnica en qüestió en la dita matèria,
- proporcionar a la Comissió les dades anuals amb relació al nombre de denúncies rebudes, les investigacions obertes i el seu resultat, així com les seves conseqüències financeres.

Sota els anteriors paràmetres, la Comissió haurà de presentar al Parlament Europeu i al Consell un primer informe –públic i de fàcil accés sobre la incorporació de la Directiva als països de la UE– abans del 17 de desembre de 2023; així

com un segon informe sobre l'aplicació de la Directiva i les possibles modificacions que s'escaiguin amb anterioritat, en aquest cas, al 17 de desembre de 2025.

En cas de fer-se efectives les disposicions que preveu el contingut normatiu de la dita Directiva a transposar pels estats membres de la Unió Europea; pels efectes que aquí ens interessen, ens permetem anar cloent tot fent menció detallada de les principals obligacions que resulten de l'aplicació efectiva de la dita Directiva:

- Assegurar la garantia en la confidencialitat de les dades relatives a la identitat del denunciant i, alhora, de qualsevol tercer afectat, tot impedint-se l'accés al personal no autoritzat.
- Conferir trasllat al justificant de recepció de la denúncia, en un termini de set dies a comptar des de la recepció, al denunciant.
- Facultar la designa d'un departament imparcial o persona, com a garant en la gestió (bé interna, bé externa) del canal de denúncies.
- Esmerçar una diligència deguda en el seguiment de les denúncies cursades; fins i tot en el cas de ser anònimes.
- Agilitzar la resposta a la denúncia; en un termini inferior a tres mesos.
- Aplicar la normativa en matèria de protecció de dades en el tractament de les dades personals incloses en les denúncies tramitades.

- Adequar tant en el registre i en la conservació de les denúncies tramitades als fins de la Directiva.
- Assegurar la prohibició de cap mena de represàlia –temptativa fins i tot– vers el denunciant.

Val a dir que, insistim un cop més en darrer terme, que l'esmentada [Directiva 2019/1937](#) –en tot cas– està en vigor des del 16 de desembre de 2019, essent que hauria d'adquirir rang de Llei als països de la UE el dia 17 de desembre de 2021 com a data límit.

En tot cas i donades la confusió i el desordi que ens pot traslladar aquest ball de dates i xifres, no podem obviar que els ordenaments jurídics –lluny de romandre sedentaris i tot basculant cap a un frenètic nomadisme– són, alhora, esclusius i víctimes de la nova economia basada en criteris d'algorитmes matemàtics i, també, de les fuetades que etziben la intel·ligència artificial i noves tecnologies. Escenari normatiu quin –si bé requereix noves aproximacions, des d'un vessant certament més crític, en propers articles– no fa més que, com a poc, deixar-nos amarats d'un cert desconcert.

Tot respectant –com sempre, això sí– qualsevulla altra opinió millor fonamentada al cas, així com possibles comentaris obra de companys amb opinió i anàlisi jurídica divergent a la qual aquí ens ha ocupat.

Construïm el futur

de l'assistència hospitalària
a Lleida

HLA Lavinia convertirà la Clínica Perpetuo Socorro, en un centre de referència en qualitat assistencial. Una inversió de més de sis milions d'euros es traduirà amb més equipament, més tecnologia i més espai al servei de l'excel·lència en atenció i assistència per a tots els seus clients.

- Ampliació fins a 9000 m².
- Nova àrea de radiodiagnòstic.
- Ampliació de llits UCI.
- Nova àrea quirúrgica amb tres quiròfans, generals, tres de cirurgia major ambulatòria i sala d'endoscòpies.

Carrer del Bisbe Messeguer, 3 - 25003 Lleida
973 26 61 10
grupohla.com

 HLA PERPETUO SOCORRO

Edicions MIC
93 799 07 07
www.revistesamida.cat

RESSEGUINT ELS DIARIS OFICIALS

Desembre 2021 – Març 2022

DL 26/2021, de 30 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya en relació amb la violència vicària. (DOGC 02.12.21).

LO 10/2021, de 14 de desembre, de modificació de la LO 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, per reconèixer el caràcter de tribunal consuetudinari i tradicional al Juzgado Privativo de Aguas de Orihuela d'Oriola (Alicante/Alacant) i Pobles del seu Marc i al Tribunal del Comuner del Rollet de Gràcia de l'Horta d'Aldaia. (BOE 15.12.21).

Llei 16/2021, de 14 de desembre, per la qual es modifica la Llei 12/2013, de 2 d'agost, de mesures per millorar el funcionament de la cadena alimentària. (BOE 15.12.21).

Llei 17/2021, de 15 de desembre, de modificació del Codi civil, la Llei hipotecària i la Llei d'enjudiciament civil, sobre règim jurídic dels animals. (BOE 16.12.21).

DL 27/2021, de 14 de desembre, d'incorporació de les directives (UE) 2019/770 i 2019/771, relatives als contractes de subministrament de continguts i serveis digitals i als contractes de compravenda de béns, al llibre sisè del Codi civil de Catalunya. (DOGC 16.12.21).

RDL 28/2021, de 17 de desembre, pel qual s'adopten mesures complementàries de caràcter urgent per a la reparació dels danys ocasionats per les erupcions volcàniques i per a la recuperació econòmica i social de l'illa de la Palma. (BOE 18.12.21).

Llei 18/2021, de 20 de desembre, per la qual es modifica el text refós de la Llei de Trànsit, Circulació de Vehicles a Motor i Seguretat Vial, aprovat pel R.D. Leg. 6/2015, de 30 d'octubre, en matèria del permís i llicència de conducció per punts. (BOE 21.12.21).

Llei 19/2021, de 20 de desembre, per la qual s'estableix l'ingrés mínim vital. (BOE 21.12.21).

RDL 29/2021, de 21 de desembre, pel qual s'adopten mesures urgents en l'àmbit energètic per al foment de la mobilitat elèctrica, l'autoconsum i el desplegament de les energies renovables (BOE 22.12.21).

DL 28/2021, de 21 de desembre, de modificació del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, per tal d'inserir la regulació de les instal·lacions per a la millora de l'eficiència energètica o hídrica i dels sistemes d'energies

renovables en els edificis sotmesos al règim de propietat horitzontal, i de modificació del Decret llei 10/2020, de 27 de març, pel qual s'estableixen noves mesures extraordinàries per fer front a l'impacte sanitari, econòmic i social de la COVID-19, en l'àmbit de les persones jurídiques de dret privat subjectes a les disposicions del dret civil català. (DOGC 23.12.21).

RDL 30/2021, de 23 de desembre, pel qual s'adopten mesures urgents de prevenció i de contenció per a fer front a la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. (BOE 23.12.21).

LO 11/2021, de 28 de desembre, de lluita contra el dopatge en l'esport. (BOE 29.12.21).

Llei 20/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reducció de la temporalitat en l'ocupació pública. (BOE 29.12.21).

Llei 21/2021, de 28 de desembre, de garantia del poder adquisitiu de les pensions i d'altres mesures de reforç de la sostenibilitat financera i social del sistema públic de pensions. (BOE 29.12.21).

Llei 22/2021, de 28 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2022. (BOE 29.12.21).

RDL 31/2021, de 28 de desembre, pel qual es modifica la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del Règim Econòmic i Fiscal de Canàries, i es fixa un nou termini per a presentar les renúncies o revocacions a mètodes i règims especials de tributació. (BOE 29.12.21).

RDL 32/2021, de 28 de desembre, de mesures urgents per a la reforma laboral, la garantia de l'estabilitat en l'ocupació i la transformació del mercat de treball. (BOE 30.12.21).

Llei 1/2021, de 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a 2022. (DOGC 31.12.21).

Llei 2/2021, de 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic. (DOGC 31.12.21).

DL 1/2022, d'11 de gener, pel qual s'estableixen mesures extraordinàries per fer front a l'impacte sanitari, econòmic i social de la COVID-19 en l'àmbit de les Junes de Propietaris en les comunitats subjectes al règim de propietat horitzontal. (DOGC 13.01.22).

RDL 1/2022, de 18 de gener, pel qual es modifiquen la Llei 9/2012, de 14 de novembre, de reestructuració i resolució d'entitats de crèdit; la Llei 11/2015, de 18 de juny, de recuperaçió i resolució d'entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió, i el RD 1559/2012, de 15 de novembre, pel qual s'estableix el règim jurídic de les societats d'inversió d'actius, en relació amb el règim jurídic de la societat de gestió d'actius procedents de la reestructuració bancària. (BOE 19.01.22).

RD 47/2022, de 18 de gener, sobre protecció de les aigües contra la contaminació difusa produïda pels nitrats procedents de fonts agràries. (BOE 20.01.22).

RD 65/2022, de 25 de gener, sobre actualització de les pensions del sistema de Seguretat Social, de les pensions de les classes passives i d'altres prestacions socials públiques per a l'exercici de 2022. (BOE 26.01.22).

LO 1/2022, de 8 de febrer, de reforma de la LO 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, per a la supressió de l'aforament dels Diputats i Diputades del Parlament de les Illes Balears i dels membres del Govern de les Illes Balears. (BOE 09.02.22).

Llei 1/2022, de 8 de febrer, per la que es modifica la Llei 12/2002, de 23 de maig, per la que s'aprova el Concert Econòmic de la Comunitat Autònoma del País Basc. (BOE 09.02.22).

RDL 2/2022, de 22 de febrer, pel qual s'adopten mesures urgents per a la protecció dels treballadors autònoms, per la transició cap als mecanismes estructurals de defensa de l'ocupació, i per a la recuperació econòmica i social de l'illa de la Palma, i es prorroguen determinades mesures per a fer front a situacions de vulnerabilitat social i econòmica. (BOE 23.02.22).

RD 152/2022, de 22 de febrer, pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per a 2022. (BOE 23.02.22).

Llei 2/2022, de 24 de febrer, de mesures financeres de suport social i econòmic i de compliment de l'execució de sentències. (BOE 25.02.22).

Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària. (BOE 25.02.22).

Llei 4/2022, de 25 de febrer, de protecció dels consumidors i usuaris davant situacions de vulnerabilitat social i econòmica. (BOE 01.03.22).

RDL 3/2022, d'1 de març, de mesures per a la millora de la sostenibilitat del transport de mercaderies per carretera i del funcionament de la cadena logística, i pel qual es transposa la Directiva (UE) 2020/1057, de 15 de juliol de 2020, per la que es fixen normes específiques respecte a la Directiva 96/71/CE i la Directiva 2014/67/UE pel desplaçament dels conductors en el sector del transport per carretera, i de mesures excepcionals en matèria de revisió de preus en els contractes públics d'obres. (BOE 02.03.22).

Llei 1/2022, de 3 de març, de modificació de la Llei 18/2007, la Llei 24/2015 i la Llei 4/2016 per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge. (DOGC 07.03.22).

Llei 2/2022, de 3 de març, del Fons Complementari de Riscos de la Generalitat de Catalunya. (DOGC 07.03.22).

Resolució de 23 de febrer de 2022, de la Dirección General de Seguros y Fondos de Pensiones, per la qual es publiquen les quanties de les indemnitzacions actualitzades del sistema per a la valoració dels danys i perjudicis causats a les persones en accidents de trànsit. (BOE 07.03.22).

Llei 5/2022, de 9 de març, per la qual es modifiquen la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, i el text refós de la Llei sobre la Renda de no Residents, aprovat mitjançant RDLEG 5/2004, de 5 de març, en relació a les asimetries híbrides. (BOE 10.03.22).

Decret 2/2022, de 15 de març, de modificació de l'art. 4 de la Llei 10/2014, de 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i altres formes de participació ciutadana. (DOG 15.03.22).

RDL 4/2022, de 15 de març, pel qual s'adopten mesures urgents de suport al sector agrari per causa de la sequera (BOE 16.03.22).

LO 2/2022, de 21 de març, de millora de la protecció de les persones orfes víctimes de la violència de gènere. (BOE 22.03.22).

RDL 5/2022, de 22 de març, pel qual s'adapta el règim de la relació laboral de caràcter especial de les persones dedicades a les activitats artístiques, així com a les activitats tècniques i auxiliars necessàries per a llur desenvolupament, i es milloren les condicions laborals del sector. (BOE 23.03.22).

RDL 6/2022, de 29 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en el marc del Pla Nacional de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna. (BOE 30.03.22).

RDL 7/2022, de 29 de març, de requisits per a garantir la seguretat en les xarxes i serveis de comunicacions electròniques de cinquena generació. (BOE 30.03.22).

DL 3/2022, de 29 de març, d'accés a dades dels ens locals i del Departament d'Educació per a l'aplicació de mesures destinades a la detecció i distribució equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques. (DOGC 31.03.21).

ACTIVITAT COL·LEGIAL

Missa en commemoració de Sant Raimon de Penyafort i en record dels nostres companys i companyes difunts, 21 de gener

Celebrada, com ja és tradició, a l'església de Sant Joan Baptista de Lleida.

Dia Europeu de la Mediació, 27 de gener

El Col·legi juntament amb la Facultat de Dret, Economia i Turisme de la UDL va organitzat una sessió de **Cinefòrum** amb la projecció de la pel·lícula “**Siete Años**” seguida d’una taula rodona per analitzar el futur de la mediació.

Ple del Consejo General de la Abogacía Española, 24 de febrer

El nostre degà, Jordi Albareda Cañadell, ha estat anomenat nou secretari general de l’Advocacia espanyola, fins ara era vicesecretari.

Conferència “Mesures civils en l’àmbit de l’ordre de protecció”, 10 de febrer

Organitzada per la Comissió de Formació del Col·legi, va estar impartida per Fco. Javier Goimil Señarís, fiscal coordinador de Violència de Gènere de la província de Tarragona.

Assemblea General Ordinària, 23 de març

Per l'aprovació dels comptes col·legials i del Fons Mutual d'Assistència corresponents a l'exercici 2021.

Conferència “Reforma laboral. RDL 32/2021, de 28 de desembre”, 25 de febrer

Organitzada per la Comissió de Formació del Col·legi, a càrrec de Carlos Hugo Preciado Domènech, magistrat especialista de l'ordre social TSJ Catalunya.

LLIURAMENT 0,7% DEL PRESSUPOST DEL COL·LEGI PER A SOLIDARITAT

El passat dia 23 de març el Col·legi va fer el lliurament del **0,7% del pressupost del Col·legi per solidaritat de l'any 2020 i 2021** a les següents entitats:

- FUNDACIÓ SOCIAL SANT IGNASI DE LOIOLA (ARRELS/SANT IGNASI), amb una dotació de 2.250 € pel projecte No llencis el menjar cuinat, amb l'objectiu de reaprofitar els excedents alimentaris dels menjadors escolars per a persones en situació de sense llar.

Recull: Roger Torres Aguiló, president i Rosa Majoral i Jose, directora

- ASSOCIACIÓ LLEIDATANA PER A LA SÍNDROME DE DOWN (DOWN LLEIDA), amb una dotació de 2.250 € pel projecte Integra XXI, per a la integració laboral i amb igualtat d'oportunitats a les persones amb síndrome de Down.

Recull: Carme Perpinyà, responsable projecte; Ramon Conejo, membre Junta directiva i Carmen Faro, membre de l'Associació

“Integra XXI, és el projecte d'inserció sociolaboral per a persones amb síndrome de Down i altres discapacitats intel·lectuals de DOWN LLEIDA. Es va iniciar el 2003 i utilitza la metodologia del Treball amb Suport. La integració laboral és un mitjà perquè les persones amb discapacitat aconsegueixin elaborar la seva pròpia identitat i perquè puguin anar construint el seu projecte de futur, madurant íntegrament com a persones. Actualment, Down Lleida dona suport a un total de 58 persones en edat laboral amb síndrome de Down o altres discapacitats intel·lectuals, de les quals 26 són homes i 32 dones. El projecte compta amb més de 40 empreses col·laboradores.”

- **ENTITAT AGRUPA'T**, amb una dotació de 1.540 € pel projecte Somiatruites, taller per cobrir les necessitats bàsiques dels àpats per persones amb situació de risc d'exclusió social.

Recull: Sara Amigo Muñoz, psicòloga i coordinadora de l'empresa d'inserció Agrupa't

“Aquesta dotació ens permetrà dur a terme el projecte “Somiatruites”, on pretenem cobrir necessitat bàsiques d'alimentació i promoure canvis d'hàbits saludables dins del col·lectiu de les addiccions.”

- **ASSOCIACIÓ ALBA**, amb una dotació 1.540 € pel projecte El Rosal, ocupació de persones amb discapacitat i en risc d'exclusió social, generar nous llocs de treball, per a l'elaboració de les galetes “els arrugats”.

Recull: Maite Trepant, directora i Núria Cendonya, responsable de l'obrador de galetes artesanes El Rosal

“L'obrador de galetes El Rosal forma part del centre especial de treball de l'Associació Alba de Tàrrega, entitat social que ofereix una atenció integral a persones amb discapacitat, així com a altres col·lectius en risc d'exclusió, partint de les seves necessitats i els seus interessos per tal de millorar la seva qualitat de vida i fomentar la seva inclusió dins la societat”.

El Rosal és un espai de treball inclusiu on es dona ocupació a 27 persones amb discapacitat i risc d'exclusió. L'especialitat de l'obrador són els arrugats, un exemple de com la imperfecció pot arribar a ser un èxit i de com la diversitat ens enriqueix i genera una capacitat d'innovació original i diferent, que ha fet que avui en dia sigui un projecte de referència en l'economia social i solidària.”

- **ASSOCIACIÓ DE CARITAT DE SANT VICENÇ DE PAÜL**, amb una dotació de 1.540 € pel projecte Reforç escolar, per ajudar a nens/es de primària fins a Batxillerat residents al Cas antic de Lleida a millorar en els seus resultats escolars, que s'integrin en la societat, assoleixin cert nivell d'estudis per sortir de la marginalitat.

Recull: Assumpta Costafreda, presidenta i Divina Calçada

- **FUNDACIÓ OBRA MERCEDARIA DE LLEIDA**, amb una dotació de 1.540 € pel projecte PAO (Punto de Atención y Orientación), per ajudar i assessorar els col·lectius en risc

d'exclusió social en la gestió administrativa de les diferents prestacions socials, i dotar-los d'autonomia a través de tallers per poder fer aquestes gestions de forma autònoma.

Recull: Consuelo Tenorio, integradora social

"Agradecer al Ilustre Colegio de Abogacía de Lleida por la ayuda económica que nos han brindado para nuestro proyecto del PAO (Punto de Atención y Orientación) de Lleida.

Es un proyecto que se había ido manteniendo con recursos propios, porque surgió de la necesidad social detectada en colectivos en Riesgo de exclusión social y es la primera subvención que recibimos desde que iniciáramos el proyecto en mayo de 2020.

Vuestra solidaridad y generosidad nos ayudan a seguir financiando nuestros proyectos dirigidos a los colectivos en Riesgo de exclusión social que tanto lo necesitan.

Muchísimas gracias en nombre de la Fundación Obra Mercedaria a todo el Colegio de Abogacía".

Fotògraf: Genaro Massot

LLIURAMENT PREMIS LO CANYERET

El mateix dia 23 de març el Col·legi va fer també el lliurament del Premi Lo Canyeret corresponents a la Vint-i-unena i Vint-i-dosena edició del Premi.

JOSEP LLUÍS GÓMEZ GUSI, guanyador 21a Edició

Article "La hipoteca inversa: oportunidad y riesgo"

Publicat al núm. 107, setembre 2020

CÉSAR CIERCO SEIRA, guanyador 22a Edició

Article "Los ángulos imperativos de la vacunación contra la COVID-19"

Publicat al núm. 108, març 2021

Fotògraf: Genaro Massot

XXIII Edició Premi “Lo Canyeret” d’articles jurídics

La revista LO CANYERET, amb la finalitat de promoure la difusió jurídica i estimular l'estudi del dret, convoca la XXIII Edició del Premi Jurídic “Lo Canyeret” corresponent a l'any 2022 d'acord amb les següents bases:

1. Dotació

La dotació d'un premi en metàl·lic de 1.200 €.

2. Participants

Tots els articles presentats a la revista “Lo Canyeret” durant l'any 2021 escrits per llicenciats o graduats en dret i estudiants del Màster en Advocacia.

3. Recepció i publicació

Els articles es presentaran al registre del Consell Editorial, ubicat a la seu del Col·legi de l'Advocacia de Lleida, bé personalment o per correu elèctric, s'acusarà rebut del lliurament de l'article amb el número de registre corresponent.

El Consell Editorial està facultat per no publicar aquells articles que no s'ajustin a les bases estableties o no reuneixin mèrits suficients.

4. Requisits

Els articles presentats hauran de ser inèdits i d'interès general en relació amb qüestions jurídiques. Redactats en llengua catalana o castellana.

Els escrits es presentaran a doble espai i en fulls de format DIN A4. Hauran de tenir una extensió màxima de 2.400 paraules. Es poden presentar també en suport magnètic i en un format compatible amb els programes de tractament de textos més estesos a Espanya. L'autor de l'article remetrà una fotografia format carnet a fi de ser publicada juntament amb aquest.

5. Jurat i veredicte

El Jurat, a qui corresindrà el veredicte del premi, serà designat per la Junta de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Lleida. Les seves decisions seran preses per majoria simple de vots, decidint en última instància el vot de qualitat del seu President.

El veredicte i el lliurament del premi es farà públic durant la festivitat del nostre patró Sant Raimon de Penyafort 2023.

Prèviament, es comunicarà la data exacta, el lloc i l'hora del lliurament del premi.

6. Acceptació de les bases

La participació en la present convocatòria suposa l'acceptació íntegra d'aquestes bases.

III EDICIÓ DEL TORNEIG DE PÀDEL

El passat diumenge dia 3 d'abril de 2022, va tenir lloc la 3a Edició del Torneig de Pàdel de l'Advocacia Jove, a les instal·lacions del Club Tennis Lleida.

Aquesta edició va comptar amb la col·laboració de PIMEC JOVES, que van col·laborar en oferir un "welcome pack"

amb productes alimentaris de proximitat i valls de descompte per diversos negocis locals, per tal de poder promocionar l'empresa i establiments de proximitat. Aquesta edició també va anar acompanyada d'un "piscolabis" a mig matí, a càrrec de la Pastisseria *El Cisne*.

En finalitzar els partits del torneig es va fer entrega de trofeus als guanyadors i guanyadores, tot clausurant la jornada amb un dinar de germanor al mateix Club de Tennis.

Agrair a tots els que vau fer possible la 3a Edició del Torneig de Pàdel, tot fent que a poc a poc les activitats organitzades per l'Advocacia Jove tornin a tenir el quòrum que tenien abans de la pandèmia i així poder anar recuperant la normalitat.

Esperem que la situació en vers la COVID continuï evolucionant favorablement i arribem al mes de juliol, fent el tradicional sopar d'estiu que fa ja 2 anys que no es pot dur a terme.

REGISTRE DE SOCIETATS PROFESSIONALS

REGISTRE DE SOCIETATS PROFESSIONALS DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE LLEIDA

SECCIÓ DE SOCIETATS PROFESSIONALS D'ADVOCATS

Altes

Núm. 47: TORRES NADAL ADVOCATS I
ASSESSORS LLEIDA, SLP
Data d'alta: 29 de març de 2022

Baixes

Núm. 8: CENTRE D'ADVOCATS LLEIDA, SLP
Data de baixa: 21 de setembre de 2021

LO CANYERET 23

CENS COL·LEGIAL

Altes i baixes del 10 de desembre al 31 de març de 2022

ALTES EN EXERCICI

2324 Xènia Roige Llusà

2335 Simeó Lladó López

2326 Àlex Formentí Capacete

PASSEN A NO EXERCENT

1567 Lorena Querol Bustamante

194 Josep Pol Bellart

1974 Francesc Xavier Cots Serra

1645 Pedro Porta Tardà

2013 Melissa Torreguitart Vellve

447 Teresa Novell Rami

BAIXES

1602 Margarita Hernández Sánchez (†)

208 Lluís Casas Farrán (†)

1695 Alejandro Font Escofet

2293 María Izquierdo Muniesa

1696 Susana Puig Echeverría

2213 Leonor Carmen Temprado García

233 Jordi Guasch Villalta

2118 Victor Alfonso Puig

1455 María Arroyo Bellostas

1740 Pere Joan Masip Figuera

1856 Juan Montaña Lleset

2256 Anaïs Noray-Espeig Andre

946 María Jesús Falcon Perez

2165 Mireia Vives Ruiz

710 Marta Barbe Illa

1674 Carmen Clavera Corral

1673 María Ortiz Salillas

262 Ramon Besora Ponsole

EN RECORD DELS COMPANYS QUE ENS HAN DEIXAT

El nostre afectuós record pels companys que ens han deixat i la seva família:

Margarita Hernández Sánchez, col·legiada no exercent (14 de desembre de 2021)

Lluís Casas Farran, col·legiat no exercent (27 de desembre de 2021)

Obituarí de l'avi, amic i cap Lluís Casas Farran

Borja Solans Casas, advocat

Ens vas deixar el passat 26 de desembre de 2021 i des de llavors jo i molts et trobem a faltar, però et garanteixo que et mantenim entre nosaltres parlant d'infinitat d'anècdotes i vivències viscudes al teu costat.

Què us diré d'en Lluís que no sapigueu...?

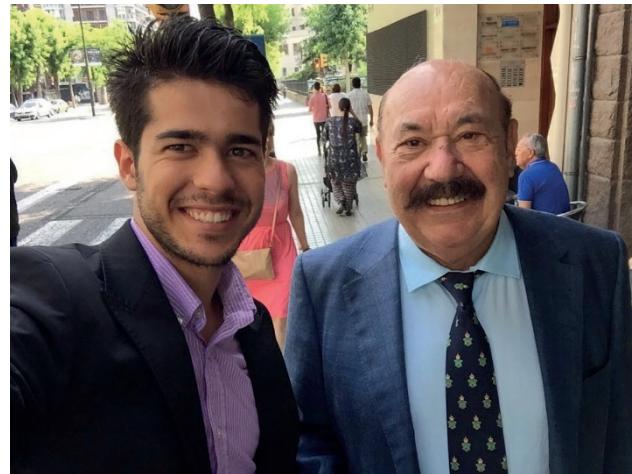
Modern fins al punt de tenir el primer fax a Lleida, fundador d'un Despatx laboralista amb renom que avui en dia tinc la sort de formar-ne part, creador de l'Escola Universitària de Relacions Laborals de Lleida, d'innumerables clubs i associacions, pare de tres filles i avi de 5 nets i ha ostentat la medalla al mèrit del treball amb ni més ni menys que setanta anys cotitzats, sí, setanta; justament el doble del que s'exigeix avui en dia per la jubilació. Com he dit, era diferent de la resta, no era un avi a l'ús i mentre que la gent pregunta quan queda per jubilar-se ell, als 85 anys encara recorria les sales de *lo Canyeret*.

Admirat per molts i respectat per tots. Sempre amb un somriure i mai amb una mala paraula. Amic dels seus amics amb una generositat sense límits. Treballador incansable, però no ho negarem, amb una gran capacitat de gaudir també dels petits plaers de la vida. Gran líder de com ell li agradava referir-se, del seu equip humà, als que sempre escoltava i feia costat.

La veritat és que ràpidament em vaig adonar que era una persona extraordinària que mai vaig aconseguir veure-la enfadada ni sentir cap critica ni comentari dolent de ningú.

Sens dubte, ell em va transmetre la meva passió per la professió, el seu gran tarannà conciliador, el respecte pels companys i l'afecte per aquest col·legi de l'advocacia, animant-me a participar-hi de forma activa com sempre ho va fer ell.

Tampoc us vull avorrir amb anècdotes infinites que recorren el meu cap mentre escric aquestes línies però, amb el

seu permís, només recordaré que difícilment algú hagi anat més cops a l'estació de tren a comprar purs que agafar trens i que pocs advocats tenen un set de minigolf al seu despatx. També m'agraderia recordar el recorregut que fèiem tants dies en acabar la jornada:

Sortíem del despatx a les 13:30 i anàvem al RENO a fer dues copetes de cava; important que ens obrissin la botella, ja que si no, havia perdut el gas; mai va confiar en aquests invents pressuritzadors que intenten retenir les bombolles un cop oberta la botella, deia que no era el mateix. A mitja copa, calia canviar-la, ja que s'havia escalfat, i entre les dues ni fèiem una. A les 14 ja ens esperava el taxi que ens deixava a la porta d'un bon restaurant prop de casa, així en acabar podia fer les seves estimades migdades amb pijama.

Des d'aquí el meu petit reconeixement i agraïment públic per ser el meu referent i a tota la teva trajectòria i que des d'allí on siguis, ens donis un cop de mà que ja veus que tot s'està complicant massa...!!

EL DERECHO PROCESAL Y EL ARBITRAJE ESTÁN DE LUTO

FALLECIMIENTO DEL DR. D. MIGUEL-ANGEL FERNANDEZ-BALLESTEROS LOPEZ

Joaquín Carbonell Tabeni, advocat

Doctor en Derecho, Profesor Asociado de Derecho Procesal de la Universitat de Lleida

---

Jamás pensé que tendría que publicar esta nota, notificando que el día 18 de enero de 2022, con tan sólo 71 años y por causa de un infarto, falleció en su casa de Madrid, el Dr. D. Miguel-Angel Fernandez-Ballesteros Lopez.

Resulta necesaria su cita en la Revista, en atención al hecho histórico de que el profesor tuvo una gran vinculación con nuestra Facultat de Dret de Lleida, atendido que impartió su Cátedra en nuestra Facultad desde 1983 hasta el año 1989, en que obtuvo una Cátedra de Derecho Procesal en la Universidad Complutense de Madrid, Cátedra que mantuvo hasta su reciente jubilación.

Por mi parte, el profesor no sólo fue el Catedrático de Derecho Procesal, que me enseñó la asignatura en los dos cursos académicos de los años 1983-1984 y 1984-1985, sino que fue mucho más. Al finalizar mi licenciatura en octubre de 1985, entré a formar parte de su equipo de profesores en la Facultat de Dret de Lleida, y aunque se trasladó a vivir a la Ciudad de Madrid, nunca rompimos nuestros lazos de amistad, y por suerte seguimos viéndonos cada verano en su casa de Salou. De esta forma el profesor se convirtió en mi maestro, y también en un amigo.

En Madrid, el maestro compaginó su labor docente con el ejercicio de la Abogacía hasta el año 2007, siendo socio de Gómez-Acebo & Pombo y director del departamento de arbitraje y litigación del bufete.

Desde entonces siguió con su actividad docente, pero compaginando su docencia con el Arbitraje, ejerciendo de árbitro internacional en la Corte de Arbitraje de Madrid hasta la actualidad. Entre abril de 2012 y abril de 2014 fue el Presidente de la Corte.

Por desgracia el maestro ha fallecido, pero su ingente obra le mantendrá siempre entre nosotros, de forma que nunca perderá su carácter de jurista excepcional, que nos seguirá ilustrando en sus estudios, enseñándonos el mejor derecho procesal civil y el arbitraje.

No es el momento procesal oportuno para citar íntegramente sus publicaciones, pero si destacar tres obras que se encuentran vigentes y que constituyen la esencia del Derecho Procesal Civil.

Los cuatro tomos de la obra “Derecho Procesal Civil”, que escribió en colaboración con el Profesor Andrés de la Oliva Santos -salvo el tercer Tomo dedicado a la ejecución forzosa y las medidas cautelares, que escribió en solitario-. Es un trabajo de referencia no sólo para los miles de alumnos de las Facultades de Derecho que lo hemos estudiado, sino también para los que después hemos ejercido la Abogacía o la Docencia Universitaria.

Los tres Tomos de los “Comentarios a la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil”, obra realizada por diversos autores, donde el maestro escribió numerosos comentarios, y fue el coordinador de los estudios, junto con el Dr. D. José Mª Rifa Soler y D. José-Francisco Valls Gombau. Destacar que culmina la obra un cuarto tomo dedicado a formularios.

Para finalizar, no puedo olvidar que el maestro fue sin duda el padre del actual proceso de ejecución, lo acreditó publicando en el año 1982, cuando en nuestro Estado no había obras ad-hoc, su libro “El Proceso de Ejecución”. El estudio fue renovado íntegramente en el año 2001, con su trabajo “La Ejecución Forzosa y las Medidas Cautelares en la Nueva Ley de Enjuiciamiento Civil”.

Descansa en paz.

UNA EXPERIENCIA ÚNICA EN BAQUEIRA

Bienvenidos a Rafaelhoteles by la Pleta*****, tu Hotel de lujo en Baqueira, ideal para practicar esquí o cualquier otro deporte de invierno en los Pirineos. Un cinco estrellas donde el confort de sus instalaciones, el cuidado servicio, la amplia y variada oferta gastronómica y los más actuales tratamientos de Spa le hacen ser la más completa alternativa para vivir las mejores vacaciones con familia o amigos.

CTRA. BAQUEIRA A BERET, S/N - COTA 1.700

25598 BAQUEIRA (LÉRIDA)

(+34) 973 645 550

reservas.lapleta@rafaelhoteles.com

www.lapleta.com

Els primers degans del segle XX. Joan Santiago Griñó Piñol

Simeó Miquel Roé, advocat

En aquestes cròniques col·legials ja hem tractat d'alguns degans del començament del segle XX. El tercer mandat d'en Ramon Soldevila Claver, al qual ja vaig dedicar una de les col·laboracions, va abastar el període 1897-1908. El va succeir Genaro Vivancos Menchaca, que no va acabar el seu mandat perquè va morir l'any 1911. També li vaig dedicar una crònica, abans de començar aquesta sèrie ordenada cronològicament.

A la mort de Vivancos el va succeir en el deganat, ni que fos provisionalment, el seu vicedegà, Manuel Pereña Puente, que va exercir en funcions fins a l'any 1913 en què va ser elegit Joan Santiago Griñó Piñol. Tindrem ocasió de parlar de Manuel Pereña, un personatge rellevant, que posteriorment també va accedir al deganat.

Joan Santiago Griñó Piñol era fill d'un anterior degà del nostre col·legi, Joan Griñó Miarnau, que va ostentar el càrrec des de 1860 fins a 1864, al qual ja vaig dedicar també la corresponent crònica. Ell va néixer a Lleida l'any 1851 i hi va morir l'any 1919, mentre encara exercia el deganat. Aquell va ser un any absolutament desgraciat per a ell i la seva família perquè durant el mes de març havia mort la seva esposa, Prudència Fargas i també Dionís, un dels seus vuit fills. La seva mort va ser deguda a una llarga malaltia, que naturalment es va veure agreujada per les pèrdues patides uns mesos abans.

El personatge de què tractem va estar clarament adscrit a la ideologia conservadora i integrista des de ben aviat. L'any 1883 va ser president de “*Juventud Católica de Lérida*”, associació creada deu anys abans com a reacció al sexenni revolucionari, viscut entre l'enderrocament d'Isabel II, el breu regnat d'Amadeu I i la I República espanyola, durant el qual Joan Santiago Griñó va complir els vint anys d'edat. També va participar en la fundació del *Diario de Lérida*, l'any 1885, amb una tendència clarament conservadora, i en va ser director durant alguns anys. Un cop creat, es va afiliar al Partit Integrista, una escissió del carlisme que, tal com la seva denominació indica, abraçava idees encara més reacionàries que les del carlisme d'aquella època. En vam parlar amb motiu de la crònica dedicada a Joan Mestre Tudela degà carlí (1870-1874 i 1885-1888) que també va militar en aquest partit. Griñó va formar part del Consell General del partit a Catalunya i va ser el seu màxim dirigent a Lleida.

[Col·lecció de fotografies de la Baronia de Griñó]

També va participar en la fundació, l'any 1896, de l'entitat integrista “*Círculo de Lérida*” i va tenir una intervenció activa en els seus òrgans de govern.

Va intervenir en política, o si més no ho va intentar. Es va presentar com a candidat pel Partit Integrista a les eleccions celebrades el 9 d'abril de 1916, pel districte de Sort. Però no va resultar elegit malgrat les expectatives que li atorgava la premsa conservadora. De fet, les eleccions van ser un fracàs estrepitosos per al partit, que només va obtenir dos escons, en tot l'estat, al congrés dels diputats.

El seu fill primogènit, Joan Miquel Griñó Fargas (Lleida, 1883-Madrid, 1964), que devia seguir les seves inclinacions ideològiques, va obtenir la baronia de Griñó l'any 1920, de mans d'Alfons XIII.

Com sempre, no ens consten dades de la vida col·legial durant el seu mandat.

Escultores

José Luis Rodríguez García, advocat

Los escultores no suelen ser numerosos. Algunos lo intentan, pero son pocos los que logran modelar y esculpir artísticamente.

Por cierto, Lleida cuenta con una antigua leyenda que nos habla de los celos que sintió el maestro escultor **Jordi Sa-font** de su ayudante, como consecuencia del encargo de la imagen de la Virgen María. Figura ornamental destinada ocupar el parteluz de la Puerta de los Apóstoles de la Catedral Antigua de Lleida.

La Virgen fue esculpida en posición erguida, sosteniendo en el brazo izquierdo al Niño Jesús y en el derecho posada una paloma, hacia la que el Infante abría la manita derecha, bajo la amorosa mirada de su Madre.

El observador de esta obra detectará el toque de gracia que marca el vestido en la cadera en la imagen, infrecuente en obras sagradas en la baja Edad Media.

Pero volvamos al maestro. Éste se ausentó por unos días del estudio, confiando en que su ayudante seguiría desbastando el duro bloque de piedra, pero a su regresó contempló a la Virgen con el niño y paloma culminada. La vio tan delicadamente rematada que sintió vivos celos de su aprendiz, y, ofuscado, le arrebató la maceta y la lanzó con furia contra la imagen, propinándole un seco golpe en la frente. Observando, atónito, como le iba saliendo en la frente un **morado** (**blau**, en catalán).

El lamentable hecho dio origen a que la bellísima obra fuera conocida como la **“Mare de Déu del Blau”**. Sigue visible la moradura en la tersa frente.

Actualmente se venera en el presbiterio de la Catedral Nueva y son muchas las niñas que son bautizadas con su nombre: **Blau**.

Son escasos los escultores y los admiro. A menudo tengo la impresión de que se enfrentan a la materia para sacar a la luz las formas que sólo ellos intuyen. Mi estima viene de lejos y este apunte, a vuelta pluma, puede ser una prueba.

1.- Corría el año 1954 cuando en el taller de Bernabé Farré vi algunas obras y bocetos de **Jaume Perelló Miró**, considerado ya entonces como creador que apuntaba hacia la estilización de la escultura, lo que se ha visto confirmado por su copiosa obra.

Ha sido autor de algunas tallas discutidas, como el Santo Cristo, de 9 metros de altura, de los carmelitas descalzos de Burgos y otras, entre las que figura un paso de Semana Santa de Lleida, que según me contaron dejó en manos de un ayudante para que sacara los puntos y el resultado fue contrario al del maestro Safont. Lo cierto es que Perelló logró merecido prestigio internacional. Fue el creador del monumento a Gaspar de Portolà, en la Avenida del Ejército de Lleida. Y talló, tras haber sido destruido durante la guerra civil, el Cristo mutilado, que fue hallado oculto en una pared en el S. XVII y es venerado como “**el Sant Crist Trobat**,” en la Iglesia de Sant Llorenç, del que sus “Goigs” refieren tal hecho:

**“Volguéreu ser trobat
sense braços, peus ni cap”.**

Con la recuperación escultórica de su rostro tan sereno, durmiente en el sueño de la muerte, tornó a cobrar vida una devoción que no consumieron las llamas.

Cuando redactaba estas líneas suspendí la tarea y me desplacé al templo para obtener la imagen de esta singular talla.

2.- Al llegar estaban realizando obras de albañilería y habían colocado circunstancialmente el Cristo de Josep Llimona (8-IV-1864 y 27-II-1934) junto al de Jaume Perelló, que le irradiaba la luz dorada de la urna acristalada.

En el apunte me iba a ceñir a los escultores que había conocido, pero decidí dar un hueco a la fotografía del Cristo, del escultor modernista.

El Crucificado estaba fuera del sitio habitual; apoyada la cruz contra el muro con signos de polvo de las obras. La pátina casual lo hacía aún más espiritual.

3.- Entré alguna vez en el estudio del escultor Jaume Gort Farré, artista becado por la Diputación. Se inició en la Llar de Sant Josep, de Lleida. Esculpío en el estudio del excelente escultor catalán Enric Monjo.

Restauró la imagen de la Virgen gótica de l'Institut d'Estudis Ilerdencs y talló “El Pas de la Somereta,” que se procesiona el Domingo de Ramos.

A sus gubias se debe el San Jaume sedente que puede verse en la capilla del Peu del Romeu, imagen que mantiene viva la leyenda de la presencia del apóstol en Lleida, donde de camino hacia Galicia se clavó un pincho en el pie que pudo extraer gracias a que los ángeles le alumbraron con farolillos.

4.- Traté a **Cristófol** en su “torre de marfil,” al final de la Avda. Cataluña. No me perdía sus exposiciones. Me resultaban sorpresivas las composiciones surrealistas que nada tenían que ver con sus tallas de madera: Cristos, relieves

y bajorrelieves de estampas costumbristas, tipos rurales. En el Museu Modern d'Art de Catalunya podemos ver la obra titulada Pensativa, imagen de mujer mayor campesina.

5.- Siendo adolescente salí a dibujar al natural con **Víctor M. Pallarés**, coincidimos en el aula de arte y oficios de la Escuela de Trabajo de Lleida, con el profesor **Sr. Argilés**.

Pallarés sintió la vocación desde niño, aunque también le gustaba la música, tocaba el violín, pero no ambicionaba otra cosa que ser escultor. Trabajó en una ciudad francesa y más tarde en París.

Un día, ya lejano, en su casa, al final de la calle Caballeros, me contó los sacrificios que tuvo que hacer en la Ciudad de la Luz para no quedarse a la sombra de los bloques de mármol. Regresó a Lleida entregado a la maceta y cincel. Restauró la Verge del Blau.

Fui a verlo y publiqué un reportaje. Y pasé a su lado algunas horas, en la Iglesia de San Lorenzo, mientras recomponía miembros, vestimentas, expresiones de rostros dañados de las figuras en el valioso retablo histórico. Utilizaba una materia cementosa moldeable que se tornaba dura como la piedra.

6.- Con **Miguel Ángel González**, argentino, recién llegado a España, entablé relación al darse la circunstancia de ser mi esposa maestra de sus hijos. Artista entrañable que dispone de numerosa obra privada y pública ejecutada en Lleida.

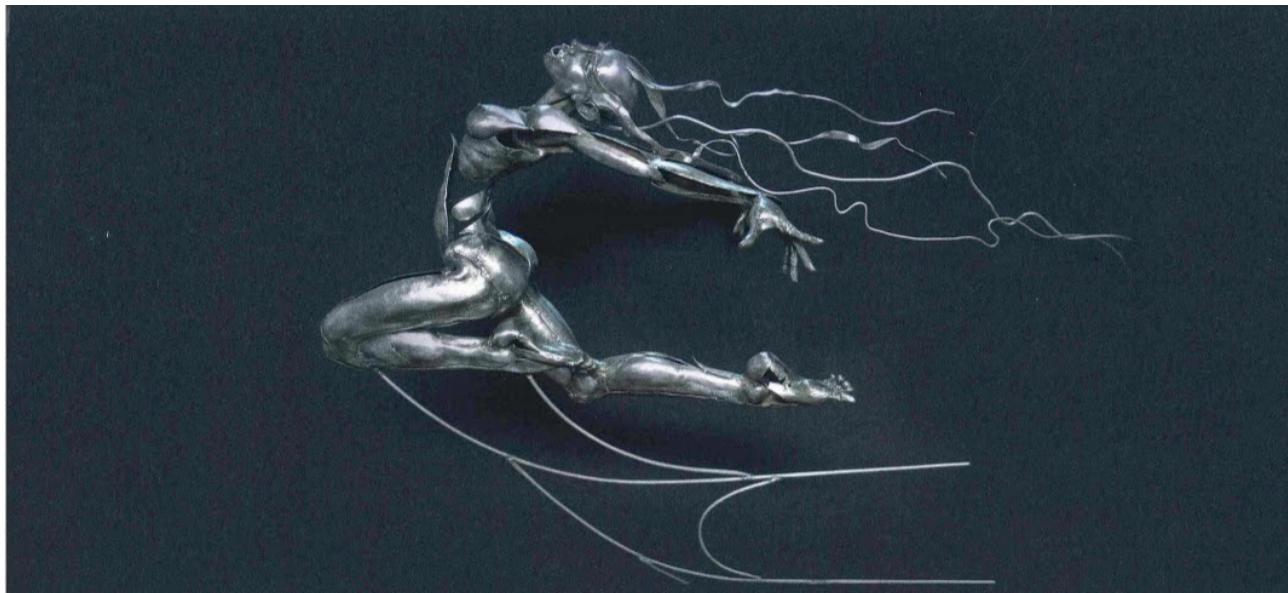

Hace unos meses en los Campos Elíseos, me detuve ante su grupo escultórico: Caballos de hierro en libertad. Sigue siendo uno de los motivos más fotografiados del parque.

Miguel Ángel podía haber triunfado en ciudades con mayor eco artístico, pero me confesó ama la paz de la recoleta Lleida.

Hace unos meses en un concurso mundial le seleccionaron “**Cos al vent**” (**Cuerpo al viento**).

7.- Siento no haber tenido oportunidad de relacionarme con los escultores **Antoni Abad Gil** y su hijo **Antoni Abad Roses** y con otros que emergen ahora, como **Pedro Albejano** y han ver consolidadas sus obras. Para todos la piedra es dura y el camino largo...

(Nota: Las fotografías de la Verge del Blau y Sant Jaume son de Enric Rodríguez. La imagen Pensativa pertenece al Museu. La del Cos al vent a su creador y las de los Cristos al autor del reportaje).

1.

Posa a dieta les paraules: usa les sigles!

Les sigles són un tipus d'abreviació generalment formada per les inicials de les paraules que representen. Són apropiades per a casos en què cal comprimir el text, i també són un bon mitjà per no haver de repetir determinades formes que apareixen sovint en els textos judicials, com ara títols de textos normatius, noms d'institucions, etc.

A l'hora d'escriure-les, cal tenir en compte que van en majúscula, no duen punts ni espais ni s'accentuen.

- ✗ D. O. G. C
- ✓ **DOGC** (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya)
- ✗ nif
- ✓ **NIF** (número d'identificació fiscal)

Tot i això poden incloure algun altre signe o una minúscula, a vegades per distingir sigles que d'una altra manera serien iguals.

- ✗ LECRIM
- ✓ **LECr** (Llei d'enjudiciament criminal)
- ✗ Lec
- ✓ **LEC** (Llei d'enjudiciament civil)

Les sigles són invariables; per tant, per fer-ne el plural, ni se'n dupliquen les lletres, excepte en sigles que han quedat fixades per l'ús (CCOO, PPCC), ni s'hi afegeix la terminació del plural.

- ✗ Diverses ONGs van presentar una demanda conjunta.
- ✓ Diverses **ONG** van presentar una demanda conjunta.
- ✗ Arran dels robatoris, els SITT de Justícia van contactar amb els MMEE.
- ✓ Arran dels robatoris, els **ST** de Justícia van contactar amb els **ME**.

Tot i que les sigles són molt útils per estalviar espai en un text, la bona comunicació amb el destinatari sempre ha de prevalecer; per això et recomano que la primera vegada que usis una sigla la desenvolupis entre parèntesis.

2.

Seu, que parlarem de sobreseure

El verb **sobreseure** té el significat de 'deturar la resolució o l'execució d'alguna cosa' o 'deixar sense curs un procediment, una instrucció processal'. El Ple de l'Ajuntament de Salt ha acordat **sobreseure** l'expedient.

La jutgessa ha disposat **sobreseure** la denúncia perquè els fets no són constitutius de delicte.

Cal tenir present que aquest verb es conjuga d'acord amb el model del verb *seure* (sec, seus, seu, seiem, segut...), i no pas seguint el model del verb *obeir* (obeeixo, obeeixes, obeeix, obeïm, obeït...).

✗ Sobreseeixo provisionalment aquesta causa perquè no hi ha prou motius per acusar ningú.

✓ Sobresec provisionalment aquesta causa perquè no hi ha prou motius per acusar ningú.

✗ El Jutjat ha sobreseït el procediment per falta de proves.

✓ El Jutjat ha sobresegut el procediment per falta de proves.

També hem de recordar que el substantiu *sobreseïment* ('acció de sobreseure') porta diàeresi i que és una paraula amb prefix en què la *essa* simple (s) entre vocals s'ha de pronunciar sorda.

**Pots enviar-nos consultes i suggeriments a
serveilinguistic.dj@gencat.cat.**

BACALLÀ SALAT AMB PEBROTS

Mercè Vilagrassa i Boldú, advocada

Ingredients:

- 4 tall de lloc de bacallà salat
- Pebrot vermell gruixut i gran
- Pebrot verd gruixut i gran
- Patates
- Ceba, all, tomata, llorer i pebre negre (no és necessari)

Elaboració:

Farem, a la paella, un sofregit clàssic de ceba, alls i tomata. El guardarem.

A part, tallarem les patates a rodanxes i les fregirem. Una vegada fregides deixarem que perdin una mica d'oli.

En una altra paella hi posarem tres cullerades d'oli, sempre d'oliva. Hi afegirem els pebrots que haurem tallat a tires (tires de centímetre) i deixarem que es facin amorositats; els guardarem en un plat i amb l'oli que queda a la paella (si cal se n'hi posa una mica més) fregirem el bacallà que haurem dessalat i enfarinat.

Per freixir el bacallà, el posarem amb la pella cap amunt, al cap de dos minuts el girarem i ho deixarem dos minuts més. Des de la paella amb una pala sense tornar-lo a girar el posarem damunt de la base de patates que tindreu preparada.

Preparació de la safata:

Com a base principal hi posareu les patates que les cobrireu amb el sofregit que haureu guardat, al damunt del sofregit hi posareu el bacallà i per acabar ja hi posareu els pebrots de tal manera que el bacallà quedí tot tapat.

Quan el forn estigui calent, a 180º, hi posareu la safata i amb 10 minuts ja la podreu presentar als comensals.

SEÑORÍA, NO SE TRATA DE QUE

LAS CAUSAS DE EXENCIÓN DE RESPONSABILIDAD HAYAN DE ESTAR TAN PROHIBIDAS, SINO QUE LA IDENTIDAD DEL RIGOR PROBATORIO RIGE ENTRE LA EXISTENCIA LOS ELEMENTOS . . . .

EN DEFINITIVA, ES PARTIR DE UNA HIPÓTESIS DE INIMPUTABILIDAD !

¡ HAY
SEÑOR...
LLEVAME
YA !

LA TRANQUILIDAD DE VIAJAR EN SU PROPIO YATE

CRUCEROS BOUTIQUE DE HASTA 72 PASAJEROS EN :

GRECIA Y TURQUÍA · SEYCHELLES · ADRIÁTICO · CABO VERDE · OESTE DE ÁFRICA
(SENEGAL Y GAMBIA) · CARIBE (BARBADOS Y MARTINICA) · COSTA RICA Y PANAMÁ ·
MAR ROJO (EGIPTO, ISRAEL Y JORDANIA) · MALTA E ISLAS EOLIAS ·
POLINESIA FRANCESA

www.varietycruisesspain.com

Grupos burbuja y estrictos
protocolos de higiene y
seguridad a bordo

Política de reserva flexible
(reserve ahora, pague
después)

Cancelación gratuita y
reembolsable

Perquè la teva economia no espera per la teva salut

Assegurança de baixa laboral per a professionals de l'advocacia

Si et poses malalt o tens un accident, et paguem per cada dia que no puguis treballar.

Som especialistes

Les nostres assegurances estan pensades principalment per a autònoms. Cobertures completes, adaptades i a un preu ajustat.

Som al teu costat

Som artesans de l'assegurança. Atenem cada incidència amb la dedicació d'abans, però amb l'eficàcia d'ara.

Responem. Sempre

A ningú li agrada haver d'utilitzar les nostres assegurances. Això és així. Però si arriba el moment, tingues la certesa que respondrem.

La transparència al poder

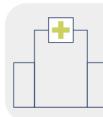
La gent no se'n refia de les asseguradores. Nosaltres volem deixar de donar-los raons. T'expliquem les coses tal qual són, sense lletra petita.

Experts en assegurances d'autònoms

Contacta amb el teu mediador d'assegurances o contacta'ns directament al 900 103 057

Baixa laboral

Hospitalització

Malalties
greus

Experts en tu

Aribau, 168-170, entresòl 8a.

08036 Barcelona

T: 932 440 850

cat.info@previsionmallorquina.com

www.previsionmallorquina.com

